



## SATURS

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes ziņojums              | 2  |
| Starptautiskā sadarbība                                            | 4  |
| Normatīvo aktu izstrāde                                            | 5  |
| Licencēšana                                                        | 7  |
| Uzraudzība                                                         | 9  |
| Garantiju fondu darbība                                            | 13 |
| Finanšu un kapitāla tirgus komisijas galvenie uzdevumi 2005. gadam | 15 |
| Tirgus dalībnieku darbība 2004. gadā                               | 16 |
| Bankas                                                             | 16 |
| Krājaizdevu sabiedrības                                            | 19 |
| Apdrošināšanas sabiedrības                                         | 20 |
| Finanšu instrumentu tirgus                                         | 22 |
| Ieguldījumu pakalpojumu sniedzēji                                  | 22 |
| Ieguldījumu brokeru sabiedrības                                    | 23 |
| Ieguldījumu pārvaldes sabiedrības un ieguldījumu fondi             | 23 |
| Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšana                | 24 |
| Privātie pensiju fondi                                             | 26 |
| Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2004. gada finanšu pārskati   | 28 |
| Revidentu ziņojums Latvijas Republikas Saeimai                     | 43 |
| Pielikums. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas struktūra          | 44 |

## Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes ziņojums

2004. gadā Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Komisija) saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumu veica banku, krājaizdevu sabiedrību, apdrošināšanas sabiedrību un apdrošināšanas starpnieku, kā arī finanšu instrumentu tirgus dalībnieku uzraudzību. Komisijas īstenotais uzraudzības darbs notika saskaņā ar Komisijas stratēģiju, nodrošinot Latvijas finanšu un kapitāla tirgus stabilitāti, veicinot tā attīstību, kā arī ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību.

Komisija pārskata gadā darbojās kā pilntiesīga autonoma valsts iestāde, kuru pārvaldīja padome. Komisijas padome kopš tās iecelšanas ir strādājusi nemainīgā sastāvā: priekšsēdētājs – Uldis Cērps, priekšsēdētāja vietnieks – Jānis Brazovskis, padomes locekļi – Ludmila Vojevoda, Jānis Placis un Gvido Romeiko. Komisijas priekšsēdētāju un viņa vietnieku 2000. gada 26. septembrī uz sešiem gadiem amatā iecēla Saeima, bet Komisijas padomes locekļus 2001. gadā – Komisijas priekšsēdētājs, saskaņojot ar finanšu ministru un Latvijas Bankas prezidentu.

Komisijas darbība 2004. gadā tika finansēta no finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku maksājumiem, kā arī no valsts budžeta un Latvijas Bankas maksājumiem. Komisija nesniedza maksas pakalpojumus un nav saņēmusi ziedojumus. Pārskata gadā Komisijā nav bijusi Valsts kontroles pārbaude. Komisijas grāmatvedības kārtošana pārbaudi pārskata periodā veica Valsts ieņēmumu dienests, un neatbilstības netika konstatētas.

2004. gadā notika 50 Komisijas padomes sēdes, kurās tika pieņemti 312 lēmumi. 46 padomes pieņemtie lēmumi bija saistoši visiem finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem. 226 lēmumi attiecās uz konkrētiem tirgus dalībniekiem – 51 lēmums bija nelabvēlīgs un attiecās uz 61 adresātu un 175 lēmumi bija labvēlīgi un attiecās uz 227 adresātiem. Savukārt 40 lēmumi noteica Komisijas praktiskās darbības vadību.

2004. gadā notika 18 Konsultatīvās padomes sēdes. Konsultatīvo padomi pēc paritātes principa veido Komisijas pārstāvji un finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku sabiedrisko organizāciju vadītāji. Konsultatīvās padomes sēdēs tika apspriesti divi likumprojekti – Finanšu konglomerātu likums un Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas starpnieku darbības likums –, grozījumi piecos likumos (Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā, Kredītiestāžu likumā, likumā "Par privātajiem pensiju fondiem", Finanšu instrumentu tirgus likumā un Valsts fondēto pensiju likumā) un 39 Komisijas noteikumu un ieteikumu projekti. Tāpat Konsultatīvās padomes locekļi tika regulāri iepazīstināti ar Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvu uzkrāšanu un pārvaldīšanu. Konsultatīvā padome izvērtēja arī tirgus dalībnieku ierosinājumus. Konsultatīvā padome ir devusi pozitīvu vērtējumu Komisijas 2004. gada budžeta

izpildei, kā arī apstiprinājusi 2005. gada budžeta projektu. Pēc Konsultatīvās padomes vērtējuma, Komisija 2004. gadā ir sekmīgi īstenojusi tai uzdotās funkcijas un nodrošinājusi finanšu un kapitāla tirgus stabilitāti un attīstību.

Arī 2004. gadā Komisijas speciālisti piedalījās jauno Eiropas Savienības (ES) direktīvu projektu izstrādē, kā arī saskaņoja Latvijas tiesību aktus ar spēkā esošo direktīvu prasībām. Stājās spēkā grozījumi Kredītiestāžu likumā, Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā un likumā "Par ieguldījumu sabiedrībām". Tika izstrādāti trīs jauni likumprojekti – Ministru kabineta noteikumi "Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas starpnieku darbības noteikumi", Konglomerātu likums un Finanšu nodrošinājuma likums – un seši grozījumi citos likumos. Pilnveidojot Komisijas izdotos noteikumus, padome 2004. gadā apstiprināja 16 jaunus noteikumus un deviņus grozījumus tajos.

Komisija 2004. gadā veica 39 pārbaudes bankās, kurās tika vērtēti aktīvi un analizēta iekšējā kontroles sistēma. 35 pārbaudēs tika pārbaudīts arī tas, kā bankas nodrošina likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību ievērošanu. Pārskata gadā tika veiktas 13 apdrošināšanas sabiedrību pārbaudes, t.sk. septiņas darbības pilnās pārbaudes un sešas tematiskās pārbaudes, kā arī viena privātā pensiju fonda pilnā pārbaude, ietverot pensiju fonda līdzekļu turētāja un līdzekļu pārvaldītāja pārbaudi, un vienas ieguldījumu pārvaldes sabiedrības – valsts fondēto pensiju shēmas privātā līdzekļu pārvaldītāja pārbaude. Pārskata gadā tika veiktas divas pārbaudes ieguldījumu brokeru sabiedrībās un viena bankā, kura veic ieguldījumu pakalpojumus, kā arī tika pārbaudīts vienīgais regulētā tirgus organizētājs. Uzraugot finanšu instrumentu tirgus darījumus, Komisijas pārstāvji raudzījās, lai finanšu instrumentu tirgū netiktu veikti manipulatīvi darījumi un tādi darījumi, kuros tiek izmantota iekšējā informācija. Pārskata gadā Komisija sāka divus administratīvos procesus un turpināja trīs lietas, kurās bija jānoskaidro, vai kāda persona netiešā veidā nav ieguvusi vismaz 50 procentus emitenta balsstiesīgā kapitāla un neizvairās no obligātā akciju atpirkšanas piedāvājuma izteikšanas. Minētajās lietās administratīvais process turpinās.

Pārskata gadā Komisijā sekmīgi darbojās iekšējās kontroles sistēma un Komisija aktīvi turpināja uzturēt un pilnveidot 2003. gada 7. maijā sertificēto Kvalitātes vadības sistēmu. Vairākas audita pārbaudes, kuras veica gan Komisijas iekšējais audits, gan *Bureau Veritas Quality International*, apliecināja Komisijas kvalitātes vadības sistēmas atbilstību standartam ISO 9001:2000.

2004. gadā Komisija veica savu klientu ikgadējo aptauju, uzzinot Latvijas Bankas, profesionālo asociāciju un tirgus dalībnieku vadības viedokli svarīgākajos Komisijas darbības aspektos – pārbaudžu veikšanā, konsultācijās, regulējošo noteikumu izstrādē un informācijas sagatavošanā. Aptaujas rezultāti liecināja, ka Komisijas darbs kopumā tiek vērtēts kā ļoti labs vai labs. Izteiktie ierosinājumi tika izskatīti kvalitātes vadības pārskata sēdē un apkopoti Komisijas darba pilnveidošanai. Pārskata gadā Komisija veica arī

darbinieku aptauju par apmierinātību ar darbu Komisijā, un rezultāti tika apkopoti Komisijas darba pilnveidošanai. Aptaujas rezultāti liecināja, ka 95% darbinieku ir apmierināti ar darbu Komisijā.

Komisijas speciālisti papildināja zināšanas semināros par jaunās Bāzeles vienošanās par kapitālu (*Basel Capital Accord II*) ieviešanas noteikumiem, par kredītrisku noteikšanu un novēršanu, kā arī par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu.

Komisija 2004. gadā apstiprināja budžetu un darba plānu 2005. gadam, kurā prioritāte ir tirgus dalībnieku uzraudzība klātienēs pārbaudēs, kas balstītas uz būtiskāko risku analīzi, kā arī uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu iespējamās legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu Latvijas finanšu sistēmā.

## Starptautiskā sadarbība

### Eiropas Savienība

Gan pirms, gan pēc Latvijas pievienošanās ES Komisija saskaņoja Latvijas tiesību aktus ar spēkā esošo ES direktīvu prasībām, kā arī piedalījās jauno direktīvu projektu izstrādē. Pārskata gadā, lai paustu nostāju un sniegtu priekšlikumus par dažādiem ES tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar finanšu un kapitāla tirgu un kas tika skatīti Eiropas Ministru padomes ekonomikas un finanšu lietās (ECOFIN) un Pastāvīgo pārstāvju (COREPER) sanāksmēs, Komisijas pārstāvji gatavoja Latvijas nacionālo pozīciju un instrukciju projektus. Tāpat Komisija savas kompetences ietvaros izskatīja citu iestāžu sagatavotos pozīciju un instrukciju projektus un sniedza savu viedokli par tiem.

### Starptautiskās organizācijas

Pārskata gadā Komisija turpināja sadarbīties ar starptautiskajām organizācijām: Centrālās un Austrumeiropas banku uzraugu grupu (*Group of Banking Supervisors from Central and Eastern Europe*), Starptautisko apdrošināšanas uzraudzības asociāciju (*International Association of Insurance Supervisors*), Starptautisko pensiju uzraugu organizāciju (*International Organization of Pensions Supervisors*), Pasaules Banku (*World Bank*) un Starptautisko valūtas fondu (*International Monetary Fund*). Komisijas pārstāvji piedalījās arī Eiropas Padomes Naudas atmazgāšanas novēršanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komisijas (*Selected Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures (MONEYVAL)*) sēdēs. Sadarbība notika arī ar ārvalstu finanšu tirgus uzraudzības iestādēm, lai novērstu finanšu tirgu izmantošanu nelegāli iegūtu līdzekļu iespējamai legalizācijai.

Komisija piedalījās Starptautiskās apdrošināšanas uzraudzības asociācijas organizētajā pašnovērtēšanas programmā, lai izvērtētu, kā Komisija savā darbībā ievēro starptautiski vispāratzītos 28 apdrošināšanas uzraudzības pamatprincipus. Šīs programmas ietvaros tika aizpildīta un Starptautiskajai apdrošināšanas uzraudzības asociācijai nosūtīta pašnovērtējuma anketa.

Pēc Latvijas uzņemšanas ES Komisija pievienojās Eiropas Centrālās bankas sadarbības līgumam starp maksājumu sistēmas pārraugošajām institūcijām un banku uzraudzības institūcijām Ekonomiskās un monetārās savienības trešajā posmā (*Memorandum of Understanding on Co-operation Between Payment Systems Overseers and Banking Supervisors in Stage Three of Economic and Monetary Union*) un sadarbības līgumam par ES banku uzraudzības institūciju un centrālo banku sadarbību krīzes vadības situācijās (*Memorandum of Understanding on High-level Principles of Co-operation Between the Banking Supervisors and Central Banks of the European Union in Crisis Management Situations*), kā arī Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejas (*Committee of European Securities Regulators*) daudzpusējās sadarbības līgumam par informācijas apmaiņu un vērtspapīru tirgus uzraudzību (*Multilateral Memorandum of Understanding on the Exchange of Information and Surveillance of Securities Activities*).

### Ārvalstu finanšu tirgus uzraudzības institūcijas

Komisija paplašināja sadarbības partneru loku ar ārvalstu finanšu tirgus uzraudzības institūcijām, vienojoties ar Šveices Federālo banku komisiju par informācijas apmaiņu. Kopumā Komisijai ir noslēgti 18 informācijas apmaiņas līgumi ar dažādu valstu finanšu tirgus uzraudzības institūcijām un panāktas divas vienošanās par informācijas apmaiņu bez rakstveida sadarbības līguma noslēgšanas.

## Normatīvo aktu izstrāde

Lai nodrošinātu Latvijas normatīvo aktu atbilstību ES direktīvu prasībām, kā arī labākajai uzraudzības praksei, kopumā 2004. gadā tika izstrādāti un stājās spēkā septiņi grozījumi likumos, 16 Komisijas izdotie noteikumi un deviņi grozījumi noteikumos.

Pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma Komisija gatavoja ES un attiecīgo Latvijas normatīvo aktu salīdzināšanas tabulas (*Transposition Table*) par apdrošināšanas sabiedrību sanācības un likvidācijas direktīvu (2001/17/EK), dzīvības un nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksātspējas rezervju prasību direktīvām (2002/12/EK un 2002/13/EK) un apdrošināšanas grupu uzraudzības direktīvu (98/78/EK), lai ES eksperti varētu novērtēt Latvijas normatīvo aktu atbilstību ES tiesību kopumam (*acquis communautaire*).

## Likumprojekti

Pārskata gadā Komisija piedalījās gan jaunu likumprojektu, gan likumu grozījumu izstrādē. Tika izstrādāti trīs likumprojekti un seši grozījumi likumos, kas pārskata gadā vēl bija apstiprināšanas procesā.

2004. gadā stājās spēkā:

Grozījumi **Kreditistāžu likumā**, saskaņā ar kuriem:

- minimālā kapitāla prasība tika samazināta līdz 8% (līdz šim – 10%);
- likums tika papildināts ar jaunu kredītiestādes veidu – elektronisko naudas institūciju, kuras vienīgais darbības mērķis ir emitēt un apkalpot elektronisko naudu, un tika noteiktas šādas kredītiestādes darbību reglamentējošās normas. Likumā ir iestrādāts izņēmums, ka elektroniskās naudas institūcijām, kuras neplāno emitēt elektronisko naudu vairāk kā piecu miljonu eiro apmērā, nav jāsaņem Komisijas izsniegta licence;
- ar mērķi aizsargāt kreditoru un trešo personu tiesības visās dalībvalstīs likums tika papildināts ar normām, kas regulē kredītiestāžu reorganizācijas pasākumus, maksātspējas procesu un likvidāciju, precizējot šo procesu realizējošo un uzraugošo kompetento institūciju piesaisti un to pilnvaras, lai nodrošinātu vienādas attieksmes, vienotības un universāluma principu to darbībās;
- likums tika papildināts ar normām, kas nosaka vispārējos principus ES kredītiestāžu uzraudzībai uz konsolidēto finanšu pārskatu pamata un nosaka sadarbības un informācijas apmaiņas tiesības uzraudzībā iesaistītajām institūcijām;
- likumā tika noteiktas prasības, kuras jāievēro kredītiestādēm, saņemot ārpakalpojumus no trešajām personām grāmatvedības kārtīšanai, iekšējās kontroles organizēšanai, informācijas tehnoloģiju vai sistēmu pārvaldībai vai attīstībai, iekšējā revīzijas dienesta pienākumu pildīšanai vai finanšu pakalpojumu sniegšanai.

Grozījumi **Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā**:

- likumā tika iekļauti nosacījumi par apdrošināšanas sabiedrības papildu uzraudzību saistībā ar tās mātes sabiedrību vai komercsabiedrību, kurā tā tiešā vai kontroles veidā ieguvusi 20 un vairāk procentu līdzdalību;
- likumā tika noteiktas prasības nedalībvalsts (valsts, kas nav ES vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) apdrošinātāja filiāles drošības naudai, kas jānogulda Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē;
- likums tika papildināts ar normām, kas nosaka papildu prasības apdrošināšanas sabiedrības un nedalībvalsts apdrošinātāja filiāles tehnisko rezervju segumam;
- likumā tika precizētas prasības apdrošināšanas līgumu nodošanai atkarībā no tā, kas ir apdrošināšanas līgumu nodevējs un kas ir apdrošināšanas līgumu saņēmējs, kā arī atkarībā no tā, vai apdrošināšanas līgumu nodevēja vai saņēmēja mītnes (reģistrācijas) valsts ir Latvijas Republika vai cita ES dalībvalsts;
- likums tika papildināts ar normām, kas nosaka sadarbības un informācijas apmaiņas tiesības uzraudzībā iesaistītajām institūcijām;
- likums tika papildināts ar prasībām, kuras jāievēro apdrošināšanas sabiedrībai un nedalībvalsts apdrošinātāja filiālei, saņemot ārpakalpojumus no trešajām personām grāmatvedības kārtīšanai, iekšējās kontroles organizēšanai, informācijas tehnoloģiju uzturēšanai, iekšējā revīzijas dienesta pienākumu pildīšanai, apdrošināšanas riska parakstīšanai, apdrošināšanas atlīdzību noregulēšanai vai ieguldījumu veikšanai.

Grozījumi likumā **"Par ieguldījumu sabiedrībām"**:

- noteica, ka termins "ieguldījumu sabiedrība" tiek aizstāts ar terminu "ieguldījumu pārvaldes sabiedrība", kurš nepārprotami norāda uz tiem pakalpojumiem (kolektīvo un individuālo ieguldījumu pārvaldīšanu), kurus minētās komercsabiedrības ir tiesīgas sniegt;
- paplašināja pakalpojumu klāstu, kurus ir tiesīgas sniegt ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, iekļaujot tajā arī individuālo portfeļu pārvaldīšanu un konsultāciju sniegšanu jautājumos par ieguldījumiem finanšu instrumentos;
- ieviesa vienotās licences principu ieguldījumu pārvaldes sabiedrību darbībā.

## Regulējošie noteikumi

2004. gadā Komisijas padome apstiprināja vairākus noteikumus, lai regulējošās prasības saskaņotu ar ES direktīvu prasībām, starptautisko uzraudzības institūciju rekomendācijām, Komisijas padomes apstiprināto stratēģiju un labāko starptautisko praksi.

**"Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas iekšējās kontroles sistēmas izstrādes ieteikumi"** tika izstrādāti, gan ņemot vērā grozījumus likumā "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu", gan 2003. gada 20. jūnijā apstiprinātās Finanšu operāciju kontroles organizācijas (FATF) 40 rekomendācijas. Ieteikumos ir ieviestas vairākas

būtiskas izmaiņas tādās jomās kā patiesā labuma guvēja, čaulbankas un politiski ietekmīgas personas definīcija, klientu identifikācijas prasības, izmantojot starpnieka pakalpojumus. Ieteikumos ir arī paplašināts pazīmju saraksts, kuras var liecināt, ka tirgus dalībnieka klients ir "augsta riska" klients.

#### Grozījumi **"Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumos"**:

- ņemot vērā to, ka pēc jaunu dalībvalstu iestāšanās ES tika paplašināts A zonas valstu saraksts, tika samazinātas nosacītās riska pakāpes prasībām pret šo valstu centrālajām valdībām un centrālajām bankām (no 50% līdz 0%), prasībām pret Latvijas Republikas pašvaldībām (no 50% līdz 20%) un prasībām uz noteiktu termiņu pret Latvijas Republikas kredītiestādēm (no 50% līdz 20%);
- ņemot vērā lata piesaisti eiro, sākot ar 2005. gada 1. janvāri, eiro atklātā pozīcija tiek izslēgta no ārvalstu valūtu atklāto pozīciju aprēķiniem, bet kapitāla prasība eiro un latu sakrītošajai pozīcijai tiks noteikta 1% apmērā.

**"Elektroniskās naudas institūciju ieguldījumu ierobežojumu noteikumi"** ir izstrādāti nolūkā noteikt papildu ieguldījumu ierobežojumus, kuri licencētām elektroniskās naudas institūcijām jāievēro, izvietojot to aktīvu apjomu, kas atbilst emitētās elektroniskās naudas apjomam. **"Elektroniskās naudas institūciju darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumi"** nosaka elektroniskās naudas institūciju darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanu, pārskatu saturu un to iesniegšanas kārtību.

**"Procentu likmju riska pārvaldīšanas un procentu likmju riska termiņstruktūras pārskata sagatavošanas noteikumi"** precīzē "Ieteikumos iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai" paredzētās vispārējās prasības risku pārvaldīšanai atbilstoši procentu riska specifikai un nosaka procentu likmju riska termiņstruktūras pārskata sagatavošanas un iesniegšanas kārtību. Pēc noteikumu stāšanās spēkā Latvijā būs ieviesti visi Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipi.

**"Informācijas par bankas kredītportfeļa struktūru sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"** izstrādāti, lai nodrošinātu stingrāku kredītriska, kuru uzņēmušās bankas, pārraudzību un sniegtu papildu informāciju kredītportfeļa kvalitātes novērtēšanai. Tas ļaus nodrošināt augstu uzraudzības efektivitāti, īpaši banku pārbaužu sagatavošanu un veikšanu.

Grozījumi **"Apdrošināšanas akciju sabiedrību un savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvo biedrību gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas noteikumos"** nosaka, ka turpmāk arī nedalībvalstu apdrošinātāju filiāles sagatavos gada pārskatu saskaņā ar šo noteikumu prasībām.

**"Nedzīvības apdrošinātāju pārskatu sagatavošanas noteikumi"** un **"Dzīvības apdrošinātāju pārskatu sagatavošanas noteikumi"** turpmāk regulēs ne tikai

Latvijā dibināto apdrošinātāju, bet arī dalībvalstu un nedalībvalstu apdrošinātāju filiāļu regulāro pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtību.

**"Dzīvības apdrošinātāju maksāspējas normas un pašu līdzekļu aprēķināšanas noteikumi"** un **"Nedzīvības apdrošinātāju maksāspējas normas un pašu līdzekļu aprēķināšanas noteikumi"** ievieš izmaiņas attiecībā uz maksāspējas normas aprēķinu, salīdzinot ar iepriekšējo aprēķināšanas kārtību, lai nodrošinātu atbilstību direktīvas 73/239/EEK, direktīvas 2002/13/EK un direktīvas 2002/83/EK prasībām. Apdrošināšanas sabiedrības pašu līdzekļu aprēķins iekļauts apdrošinātāju maksāspējas normas un pašu līdzekļu aprēķināšanas noteikumos bez izmaiņām, taču ir noteikta pašu līdzekļu aprēķināšanas kārtība nedalībvalstu apdrošinātāju filiālēm.

**"Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību gada pārskatu sagatavošanas noteikumi"** un **"Ieguldījumu brokeru sabiedrību gada pārskatu sagatavošanas noteikumi"** ir saistoši attiecīgi ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, sagatavojot gada pārskatus, kā arī kārtojot grāmatvedību. Finanšu pārskatu posteņu vērtēšana jāveic saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem un Pastāvīgās interpretāciju komitejas standartu interpretācijām.

**"Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību ceturkšņa pārskata sagatavošanas noteikumi"** nosaka ceturkšņa pārskata saturu, formu un iesniegšanas kārtību. Noteikumi būs saistoši ne tikai Latvijā licencētām ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām, bet arī dalībvalstīs licencētu pārvaldes sabiedrību filiālēm Latvijā, kā arī dalībvalstīs licencētām pārvaldes sabiedrībām, kuras izmanto tiesības sniegt pārvaldes pakalpojumus Latvijā, neatverot filiāli.

## Licencēšana

Pārskata gada beigās Latvijā darbojās 22 bankas un viena ārvalsts bankas filiāle. 2004. gadā netika izsniegta vai anulēta neviena licence kredītiestādes darbībai.

Līdz gada beigām no Eiropas Ekonomikas zonas valstu finanšu sektora uzraudzības iestādēm bija saņemti 52 paziņojumi par šo valstu banku vēlmi sākt sniegt finanšu pakalpojumus Latvijā, neatverot filiāli. Pārskata gadā ES dalībvalstu finanšu uzraudzības institūcijām nosūtīts vienas Latvijas bankas iesniegums par pakalpojumu sniegšanas brīvības principa izmantošanu ES dalībvalstīs (Zviedrijā un Vācijā).

2004. gada beigās darbojās 32 kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības. Četrām jaundibinātām sabiedrībām tika izsniegta licence krājaizdevu sabiedrības darbībai. Nevienai krājaizdevu sabiedrībai licence netika anulēta.

Apdrošināšanas sektorā 2004. gada beigās darbojās 17 apdrošināšanas sabiedrības. Pārskata gadā vienai apdrošināšanas sabiedrībai pēc pašas lūguma tika anulētas visas izsniegtās licences apdrošināšanas veikšanai, bet divām citām apdrošināšanas sabiedrībām reorganizācijas ceļā tika atļauts apvienoties.

Līdz pārskata gada beigām no 20 Eiropas Ekonomikas zonas valstu apdrošināšanas uzraudzības institūcijām bija saņemti 109 iesniegumi par šajās valstīs licencēto apdrošinātāju izteikto gribu izmantot pakalpojumu sniegšanas brīvības principu Latvijā, tajā skaitā viens iesniegums no Lietuvas par vēlmi realizēt pakalpojumu sniegšanas brīvības principu, atverot filiāli. Savukārt trīs Latvijas apdrošinātāju iesniegumi par pakalpojumu sniegšanas brīvības principa izmantošanu ES dalībvalstīs tika nosūtīti ES dalībvalstu apdrošināšanas uzraudzības institūcijām.

2004. gada beigās Latvijā darbojās 31 apdrošināšanas brokeru sabiedrība. Licences tika izsniegtas piecām un anulētas trijām apdrošināšanas brokeru sabiedrībām. Divām sabiedrībām tika atteikts izsniegt licenci apdrošināšanas brokeru sabiedrības darbības veikšanai, jo to akcionāri nevarēja iesniegt brīva kapitāla pietiekamību apliecinājošus dokumentus.

Liela interese bija par apdrošināšanas brokera darbu, ko pierāda 66 personām izsniegtie sertifikāti apdrošināšanas brokera darbībai. 21 apdrošināšanas brokera sertifikāts tika anulēts, personām pārtraucot brokera darbu. 2004. gada beigās Latvijā bija reģistrēti 238 apdrošināšanas brokeri – fiziskās personas.

2004. gada beigās Latvijā strādāja pieci privātie pensiju fondi un bija pieejami 12 pensiju plāni. Vienam pensiju plānam pēc pensiju fonda lūguma licence tika anulēta. Vienam pensiju fondam tika atteikts izsniegt speciālo atļauju (licenci) pensiju fonda darbībai likumā paredzētā dokumentu iesniegšanas termiņa kavējuma dēļ.

2004. gada beigās darbojās deviņas ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, astoņām no tām ir izsniegta arī licence valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai. Pārskata gadā divām ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām tika izsniegta licences ieguldījumu pārvaldes sabiedrības darbībai, bet vienai tika atteikts izsniegt licenci, jo tās akcionāri nevarēja iesniegt brīva kapitāla pietiekamību apliecinājošus dokumentus. Divām ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām tika izsniegta un divām sabiedrībām pārreģistrēta licence valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanai. 2004. gadā tika reģistrēti divi jauni valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāni, kā arī tika reģistrēti grozījumi 10 esošajos valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plānos. Saskaņā ar grozījumiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumā astoņām ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām tika pārreģistrēta licence.

Pārskata gada beigās ieguldījumu pārvaldes sabiedrības pārvaldīja 12 atvērto ieguldījumu fondus un četrus slēgtos ieguldījumu fondus. 2004. gadā tika reģistrēti divi jauni atvērtie ieguldījumu fondi un tika likvidēts viens slēgtais ieguldījumu fonds, jo gada laikā no fonda nodibināšanas netika laista apgrozībā neviena ieguldījumu fonda apliecība. 2004. gadā trīs jauni ārvalstu ieguldījumu fondi izteica vēlmi izplatīt savus vērtspapirus Latvijā, tādēļ pārskata gada beigās izplatīt vērtspapirus Latvijā bija tiesīgi septiņi ārvalstīs reģistrēti ieguldījumu fondi.

2004. gada beigās finanšu instrumentu tirgū darbojās 27 ieguldījumu pakalpojumu sniedzēji – 21 kredītiestāde un sešas ieguldījumu brokeru sabiedrības.

Līdz pārskata gada beigām no Eiropas Ekonomikas zonas valstu finanšu sektora uzraudzības iestādēm bija saņemti 73 paziņojumi par šo valstu ieguldījumu brokeru sabiedrību vēlmi sniegt ieguldījumu pakalpojumus Latvijā, neatverot filiāli.

2004. gadā Komisija atļāva izteikt vērtspapīru publisko piedāvājumu piecām akciju sabiedrībām. Tika izteikti parāda vērtspapīru publiskie piedāvājumi kopumā 31 milj. latu apmērā, kā arī akciju publiskais piedāvājums 0.4 milj. latu apmērā. Publiski tika piedāvātas *Nordea Bank Finland PLC* parādzīmes 10 milj. latu apmērā, akciju sabiedrības "Akciju komercbanka "Baltikums"" obligācijas 5 milj. eiro apmērā, valsts akciju sabiedrības "Latvijas Hipotēku un zemes banka" hipotekārās ķīlu zīmes 25 milj. ASV dolāru apmērā un akciju sabiedrības "Baltic Trust Bank" hipotekārās ķīlu zīmes 3 milj. latu un 3 milj. ASV dolāru apmērā. Tāpat publiski tika piedāvātas akciju sabiedrības "SAF Tehnika" akcijas 479 049 latu apmērā. Pēc sākotnējās izvietojšanas pabeigšanas minētie vērtspapīri, proti, parāda vērtspapīri 28 milj. ASV dolāru apmērā, 3 855 500 eiro apmērā un 4 milj. latu apmērā un akcijas 479 049 latu apmērā, tika iekļauti regulētā tirgū (Rīgas Fondu biržas Oficiālajā sarakstā).

Pārskata gadā Komisija reģistrēja septiņu akciju sabiedrību prospektus 14 076 074 akciju iekļaušanai regulētā tirgū, no kurām 10 694 149 akcijas (akcijas nominālvērtība 1 lats) tika iekļautas regulētā tirgū, proti, Rīgas Fondu biržas Brīvajā sarakstā.

2004. gadā atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 66. panta pirmās daļas prasībām tika izteikti akciju atpirkšanas obligātie piedāvājumi deviņu akciju sabiedrību mazākuma akcionāriem.

2004. gadā pēc Finanšu instrumentu tirgus likuma prasību izpildes no publiskās apgrozības tika izņemtas 12 akciju sabiedrību akcijas.

## Uzraudzība

Uzraudzības departaments ir lielākais departaments Komisijā – Banku un vērtspapīru tirgus daļā strādā 27 darbinieki, bet Apdrošināšanas daļā septiņi darbinieki. Banku jomā uzraudzība tiek veikta saskaņā ar Bāzeles efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem, apdrošināšanas jomā – Starptautiskās apdrošināšanas uzraudzības asociācijas pamatprincipiem un vērtspapīru tirgus jomā – Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas pamatprincipiem. Šie principi ir iestrādāti Latvijas normatīvajos aktos.

Komisija sadarbojās ar Latvijas Banku, divreiz gadā sagatavojot finanšu stabilitātes pārskatu, kurā tiek veikta makrouzraudzības analīze, salīdzināti Latvijas un eiro zonas svarīgākie finanšu stabilitātes rādītāji un banku risku novērtēšanas kvantitatīvo aprēķinu rezultāti.

### Uzraudzības darba pamatprincipi

Finanšu sektora uzraudzība Latvijā balstās uz tirgus dalībnieku darbības risku novērtēšanu. 2004. gadā tirgus dalībnieku darbības uzraudzība tika veikta klātienēs pārbaudēs, kā arī pamatojoties uz iesniegtajiem pārskatiem un analizējot būtiskākos darbības riskus. Ņemot vērā ES uzraudzības veikšanas principus, Komisija jau 2003. gadā sāka darbu pie sistēmas izveides nepārtrauktai un sistemātiskai individuālo tirgus dalībnieku risku novērtēšanai. Šis darbs turpinājās arī 2004. gadā.

Lai pieņemtie lēmumi būtu skaidri un pamatoti, Komisijā, analizējot pārbaudžu rezultātus, tiek uzklauti tirgus dalībnieki, kā arī profesionālo asociāciju pārstāvji.

Finanšu pārskatu analīze ļauj novērtēt tirgus dalībnieku finansiālo stabilitāti, darbības riskus un to tendences un darbības atbilstību likumā noteiktajām prasībām. Šo analīžu rezultāti regulāri tika iesniegti Komisijas padomei, kurā tika pārrunāti uzraudzības turpmākās darbības uzdevumi un prioritātes. Finanšu pārskatu analīze tiek ņemta vērā, plānojot klātienēs pārbaudes. Pārbaudžu galvenais uzdevums ir novērtēt uzraugāmās iestādes finansiālo stabilitāti, kapitāla pietiekamību un to, vai iekšējās kontroles sistēma nodrošina risku pietiekamu novērtēšanu un pārvaldīšanu. Laikus atklājot problēmu cēloņus un rodot risinājumus to novēršanai, tiek mazināta individuālā tirgus dalībnieka iespēja nepildīt savas saistības, kā arī varbūtējo problēmu ietekme uz finanšu un kapitāla tirgu kopumā.

Lai nodrošinātu efektīvu, kvalitatīvu un visiem tirgus dalībniekiem vienlīdzīgu uzraudzību, Komisijā ir izstrādāta "Uzraudzības rokasgrāmata", kura nosaka vadlīnijas un procedūras pārbaudžu veikšanai. 2004. gadā, pamatojoties uz uzraudzības speciālistu pieredzi, tika papildināta rokasgrāmatas daļa, kura regulē iekšējās kontroles sistēmas pārbaudes veikšanu, kas saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu.

## Klientu sūdzību izskatīšana

2004. gadā tika nodrošināta tirgus dalībnieku klientu interešu aizsardzība, sekojot līdzi, vai tirgus dalībnieki sniedz klientiem skaidru un patiesu informāciju par likumdošanas prasībām finanšu pakalpojumiem, un palīdzot izprast sūdzību un strīdu izskatīšanas procedūras, kā arī klientu tiesības un pienākumus kopumā.

Komisijas speciālisti izskatīja klientu sūdzības un atsauksmes par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku darbību (kopā 2004. gadā – 180 iesniegumi, t.sk. par banku darbību – 101, par apdrošinātāju darbību – 67, par finanšu instrumentu tirgus dalībnieku darbību – 12). Lielākā sūdzību daļa bija saistīta ar bezskaidras naudas līdzekļu kredīta pārvedumiem un darījumiem ar elektroniskajiem maksāšanas līdzekļiem kredītiestādēs, apdrošināšanas atlīdzības izmaksām apdrošināšanas sabiedrībās un vērtspapīru tirgū – ar emitentu darbību un akciju atpirkšanu. Klientu sūdzības bija nozīmīgs informācijas avots, kas norādīja uz iespējamiem trūkumiem tirgus dalībnieku darbībā. Kaut arī vairumā gadījumu Komisija saskaņā ar likumu nebija tiesīga risināt tirgus dalībnieku un klientu civiltiesiskos strīdus, jo tādi ir risināmi tiesā, Komisijas speciālisti iepazinās ar sūdzībās izklāstīto, kā arī lūdza papildu informāciju no tirgus dalībniekiem, lai, saņemot šo informāciju, pārliecinātos, vai tirgus dalībnieks nav pārkāpis likumus vai noteikumus, kuru izpildi kontrolē Komisija.

### Banku un krājaizdevu sabiedrību uzraudzība

2004. gadā bankas Latvijā veidoja vairāk nekā 96% no finanšu sistēmas kopējiem aktīviem. Savukārt krājaizdevu sabiedrības veidoja 0.1% no kopējiem aktīviem.

Pārskata gadā Komisijas darbinieki bankās veica 39 pārbaudes. Tāpat kā iepriekšējos gados tika vērtēta aktīvu kvalitāte un analizēta iekšējās kontroles sistēma, tajā skaitā izvērtēta neparastu un aizdomīgu finanšu darījumu identifikācijas procedūru atbilstība likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasībām.

Pamatojoties uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, Komisija veica astoņu tādu banku uzraudzību, kuras veidoja banku grupas. Šīs pārbaudes ietvēra arī grupu veidojošo uzņēmumu, tajā skaitā līzinga sabiedrību, darbības pārbaudes, kuru mērķis bija pārliecināties, ka tajās ir izveidota efektīva iekšējās kontroles sistēma un riska vadības sistēma, kas ļauj bankai efektīvi pārvaldīt riska darījumus grupas ietvaros.

### Kreditriski

Pārskata gadā turpināja būtiski augt izsniegto kredītu apmērs, tāpēc pārbaudēs, veicot individuālo kredītu novērtēšanu, liela uzmanība tika pievērsta banku kredītriska pārvaldīšanas sistēmas (identificēšana, mērīšana, pārraudzība un kontrole) novērtēšanai, lai savlaicīgi noteiktu tās trūkumus un iespējamās ar kredītu atmaksu saistītās problēmas. Tika izvērtēta banku kredītu piešķiršanas

stratēģija, politika un procedūras. 2004. gada laikā 11 bankās veiktās pārbaudēs Komisijas darbinieki pārbaudīja kredītportfeļa kvalitāti.

Ņemot vērā kredītportfeļa straujo pieaugumu, banku kredītportfeļos ir ievērojama gada laikā no jauna izsniegto kredītu daļa (61% no kopējā banku kredītportfeļa 2004. gada beigās), tāpēc lielāka uzmanība tika pievērsta bankas spējai adekvāti novērtēt potenciāla kredītņēmēja kredītspēju. Sevišķi svarīgi tas bija patēriņa un hipotekāro kredītu izsniegšanā fiziskām personām.

Komisija 2004. gadā lielāku uzmanību pievērsa arī banku politikai par potenciālo kredītņēmēju informēšanu, proti, vērsa banku uzmanību, ka, piešķirot kredītus, banku pienākums ir jau pirms kredīta piešķiršanas vispusīgi informēt klientu par riskiem, aizņemoties ar mainīgu procentu likmi un citā valūtā nekā tā ienākumi, un ka bankām ir jāiepazīstina klients ar vairākiem piemēriem, kā mainīsies klienta regulārie maksājumi, ja augs kredīta procentu likme un/vai kredītņēmējam nelabvēlīgā virzienā mainīsies ārvalstu valūtas kurss pret latu.

#### Likviditātes risks

Jau iepriekšējā gada pārbaudes bankās liecināja, ka banku sektors ir labi kapitalizēts un likvids. Arī 2004. gadā Latvijas bankas pastāvīgi uzturēja augstu likviditātes rādītāju, ņemot vērā to aktīvu un pasīvu termiņstruktūru. Veicot pārbaudes, galvenais uzdevums bija pārliecināties, ka bankas nodrošina likviditātes ikdienas pārvaldīšanu un kontroli, ievēro iekšējos darījumu limitus un nepakļauj banku darbību paaugstinātam likviditātes riskam nākotnē.

#### Tirgus risks

Latvijas bankām nebija būtiski izteikta tirgus riska, jo to ieguldījumi finanšu instrumentos nebija lieli. Tomēr, pārbaudot bankas, kurām bija ieguldījumu portfeļi, uzmanība tika pievērsta ieguldījumu pārvaldīšanas un novērtēšanas procedūrām.

#### Reputācijas risks

2004. gadā Komisija turpināja darbu gan likumdošanas jomā pie jaunu likumprojektu izstrādes, gan praktiskajā uzraudzībā, lai tirgus dalībnieku iekšējās kontroles sistēmas būtu izstrādātas tā, ka tās spēj savlaicīgi identificēt neparastus un aizdomīgus darījumus un tirgus dalībnieki spēj par tiem ziņot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam un atturēties no tiem.

2004. gadā tika veiktas 35 tematiskās pārbaudes 19 bankās par to, kā bankas nodrošina likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību ievērošanu un kāda ir to iekšējās kontroles sistēmu kvalitāte un efektivitāte. Pārbaudēs tika konstatēti šādi trūkumi:

- nepilnības bankas politikā un/vai procedūrās – 13 bankās;
- likuma prasības neievērošana par klientu identifikāciju – piecās bankās;

- prasības neievērošana par mērķtiecīgu pasākumu veikšanu trešās personas (patiesā labuma guvēja) identifikēšanai – 13 bankās;
- prasības neievērošana par ziņošanu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam par pārbaudītu gaitā atklātajiem neparastiem vai aizdomīgiem finanšu darījumiem – 13 bankās.

Gadījumos, kad Komisija pārbaudīja laikā konstatē, ka par kādu darījumu, kas Komisijas darbiniekiem liekas aizdomīgs vai neparasts, banka nav ziņojusi, Komisija sniedz ziņojumu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam. 2004. gadā Komisija iesniedza Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam 103 šādus ziņojumus.

Pārbaudīja laikā tika konstatēta prasību par efektīvu un atbilstošu iekšējās kontroles sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā neievērošana. Galvenās konstatētās nepilnības bija saistītas ar nepietiekamu klientu saimnieciskās darbības pārzināšanu, klientu saimniecisko darbību raksturojošo dokumentu neesamību klientu lietās, trasta līdzekļu izcelsmes avotu nepietiekamu izpēti.

Ņemot vērā konstatēto trūkumu būtību un ievērojot lietderības un samērības principus, Komisija 2004. gadā pieņēma deviņus administratīvos aktus:

- vienai bankai uzlika soda naudu;
- piecām bankām piemēroja pastiprinātas uzraudzības kārtību, divas bankas no tām tika brīdinātas par valdes locekļa, kurš atbild par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, atsaukšanu no amata;
- divām bankām tika izteikts brīdinājums par visu valdes locekļu atsaukšanu;
- vienai bankai tika izteikts brīdinājums par licences finanšu pakalpojumu sniegšanai anulēšanu.

Piemērojot šīs sankcijas, visām bankām noteikts termiņš, līdz kuram jāveic bankas klientu identifikācija un patieso labuma guvēju noskaidrošana, to saimnieciskās un personiskās darbības pārzināšana, jānodrošina attiecīgu informāciju apstiprinošu dokumentu pastāvīga esamība bankas dokumentu un grāmatvedības reģistros un jāslēdz visi konti klientiem, kuri nav identificēti vai kuru saimniecisko un personisko darbību banka nepārzina.

Komisijas noteikto prasību izpilde 2004. gadā ievērojami uzlaboja banku klientu bāzi, un 2003.–2004. gada laikā bankas slēdza kontus tiem klientiem, kuri nevēlējās sniegt visu nepieciešamo informāciju par savu saimniecisko darbību, patiesajiem labuma guvējiem un kuru darījumi tika klasificēti kā aizdomīgi. Ņemot vērā vairāku banku veiktos pasākumus iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanā, 2004. gadā trijām bankām tika atcelta pastiprinātās uzraudzības kārtība.

Savukārt Komisija, veicinot banku iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanu:

- informēja bankas par tām neparasto un aizdomīgo finanšu darījumu pazīmēm, kuras tika biežāk atklātas Komisijas pārbaudēs;

– uzdeva bankām veikt pastāvīgu interneta mājas lapās ievietoto reklāmu (par Latvijas banku sniegtajiem finanšu pakalpojumiem) analīzi, lai novērstu maldinošas informācijas publicēšanu, kas varētu atstāt negatīvu iespaidu uz bankas reputāciju.

Arī 2004. gadā Komisija apkopoja gadījumus, kad pastāvēja aizdomas par iespējamiem naudas atmazgāšanas gadījumiem, un šīs tipoloģijas izsūtīja visiem tirgus dalībniekiem, lai tie spētu nodrošināt, ka to iekšējās kontroles sistēmas nodrošina šādu aizdomīgu darījumu savlaicīgu identifikāciju. Šādi apkopojumi bankām tika nosūtīti arī agrāk.

### Jaunie finanšu pakalpojumi

2004. gadā Komisija izskatīja 20 kredītiestāžu iesniegumus par jaunu finanšu pakalpojumu sniegšanu vai finanšu pakalpojumu sniegšanas kārtības grozījumiem. Jaunie finanšu pakalpojumi bija saistīti ar norēķinu sistēmu ieviešanu, noguldījumu pieņemšanu un ar kredītu piedāvājumiem. Komisija pārbaudīja, vai iesniegtās politikas un procedūras nodrošina pietiekamu risku pārvaldīšanu un pakalpojumu atbilstību likuma prasībām, un divos gadījumos iebilda pret jauno pakalpojumu sniegšanu.

### Apdrošināšanas sabiedrību uzraudzība

2004. gada beigās apdrošināšanas sabiedrības veidoja 1.9% no Latvijas finanšu sistēmas aktīviem.

Komisijas darbinieki 2004. gadā veica 13 apdrošināšanas sabiedrību pārbaudes, t.sk. septiņas darbības pilnās pārbaudes un sešas tematiskās pārbaudes. Pārbaudēs īpaša uzmanība tika pievērsta apdrošināšanas sabiedrību aktīvu kvalitātei, tehnisko rezervju pietiekamībai, pārāpdrošināšanas līgumiem, saistību nodošanai pārāpdrošināšanā, tehnisko rezervju ieguldījumu atbilstībai Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma prasībām, kā arī apdrošināšanas sabiedrību iekšējās kontroles sistēmai un likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību izpildei. Pēc katras pārbaudes Komisija noteica veicamos pasākumus konstatēto trūkumu novēršanai. Pārbaudēs īpaša uzmanība tika pievērsta iekšējās kontroles sistēmām, lai pārliecinātos, vai apdrošinātāji pastāvīgi apzina iespējamus riskus un tos kontrolē. Pēc pārbaudes par katru apdrošinātāju tika sagatavots risku novērtējums, kas tika izskatīts Komisijas padomē. Tika izvērtēti riski, kas saistīti ar riska parakstīšanu, tehnisko rezervju veidošanu, saistību pārāpdrošināšanu, ieguldījumu darbību, kā arī vadības risks, operāciju veikšanas risks un reputācijas risks.

Apdrošināšanas sabiedrību uzraudzības process sastāv no divām daļām – Komisijas darbinieki analizē apdrošināšanas sabiedrību iesniegtos pārskatus un veic apdrošināšanas sabiedrību pārbaudes, novērtējot to darbības atbilstību likumu, Komisijas apstiprināto noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām. Komisijas darbinieki regulāri seko līdzi apdrošināšanas sabiedrību darbības rādītājiem, to izmaiņu

tendencēm, nepieciešamības gadījumā prasot konstatēto trūkumu novēršanu.

2004. gadā veiktajās apdrošināšanas sabiedrību pārbaudēs konstatēti šādi trūkumi:

- aktīvi nav novērtēti atbilstoši Komisijas noteikumu prasībām;
- uzskaitot klientu piesaistīšanas izdevumus, netiek ievērotas Komisijas pārskatu sagatavošanas noteikumu prasības;
- izstrādājot tehnisko rezervju veidošanas kārtību un veidojot tehniskās rezerves, netiek ievērota apdrošinātāja vadības izstrādāto un apstiprināto tehnisko rezervju veidošanas kārtība, kā dēļ netiek veidotas tehniskās rezerves pietiekamā apmērā atbilstoši saistībām par noslēgtajiem apdrošināšanas un pieņemtās pārāpdrošināšanas līgumiem;
- nav nodrošināta efektīvas iekšējās kontroles sistēmas izveide un darbība atbilstoši likuma prasībām.

2004. gadā Komisija turpināja pievērst uzmanību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanai apdrošināšanas sektorā.

2004. gadā pēc Komisijas veiktajām pārbaudēm divām apdrošināšanas sabiedrībām tika uzlikta soda nauda 10 tūkst. latu apmērā katrai par Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma prasību, kā arī par citu likumu prasību neievērošanu. Minētajām sabiedrībām tika pieprasīts iesniegt finansiālā stāvokļa uzlabošanas plānus par to, kā tiks nodrošināts pašu līdzekļu apmērs un tehnisko rezervju segums atbilstoši likuma prasībām.

### Privāto pensiju fondu un valsts fondēto pensiju shēmas uzraudzība

Pārskata gadā pensiju fondi veidoja 0.01% no Latvijas finanšu sistēmas aktīviem.

2004. gadā tika veikta viena privātā pensiju fonda pilnā pārbaude, ietverot arī pensiju fonda līdzekļu turētāja un līdzekļu pārvaldītāja – ieguldījumu brokeru sabiedrības pārbaudi. Tās mērķis bija novērtēt pensiju fonda finansiālo stāvokli, vadības darbu, pensiju plāna aktīvu kvalitāti, ienākumu/izdevumu struktūru, kā arī pensiju fonda, līdzekļu turētāja un līdzekļu pārvaldītāja darbības atbilstību likumu, Komisijas izdoto noteikumu un norādījumu un citu normatīvo aktu prasībām.

2004. gadā tika veikta arī vienas ieguldījumu pārvaldes sabiedrības – valsts fondēto pensiju shēmas privātā līdzekļu pārvaldītāja pārbaude, lai pārliecinātos par tā darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām.

### Finanšu instrumentu tirgus uzraudzība Emitentu darbība

2004. gads emitentu uzraudzības jomā bija nozīmīgs ar to, ka saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma, kas stājās spēkā 2004. gada 1. janvārī, normām finanšu instrumentu atrašanās regulētā tirgū ir nepieciešams priekšnoteikums, lai

finanšu instrumenti būtu publiskajā apgrozībā. Pārejas periods emitentiem deva iespēju sakārtot akciju publisko apgrozību atbilstoši likuma prasībām, proti, likums noteica, ka akciju sabiedrību, kuru akcijas laistas publiskajā apgrozībā līdz Finanšu instrumentu tirgus likuma spēkā stāšanās dienai, bet nav iekļautas regulētā tirgū, akcionāru sapulcei, kura apstiprina 2003. gada pārskatu, jāizskata jautājums par akciju iekļaušanu regulētā tirgū. Ja akcionāru sapulce pieņēma lēmumu neiekļaut akcijas regulētajā tirgū, tiem akcionāriem, kuri balsojuši pret iekļaušanu, jāizsaka akciju atpirkšanas obligātais piedāvājums.

Finanšu instrumentu tirgus likuma Pārejas noteikumi attiecās uz 29 emitentiem, kuriem akcionāru sapulcē bija jāizskata jautājums par akciju iekļaušanu regulētā tirgū. 2004. gadā 16 emitenti pieņēma lēmumu par akciju iekļaušanu regulētā tirgū. Saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likumā noteikto, lai iekļautu akcijas regulētā tirgū, Komisijā jāreģistrē prospekts. Pārskata gadā septiņās no minētajām 16 akciju sabiedrībām reģistrēja Komisijā prospektus akciju iekļaušanai regulētā tirgū. 10 emitentu akcionāru sapulces pieņēma lēmumu neiekļaut akcijas regulētā tirgū. Septiņu emitentu akcionāri, kuri balsoja pret akciju iekļaušanu regulētā tirgū, izteica obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu (no tiem četrus emitentu akcionāriem Komisija atļāva izmantot likumā noteiktās tiesības izteikt arī galīgo akciju atpirkšanas piedāvājumu). Dīvos gadījumos Komisija sāka administratīvo procesu, jo emitenta akcionāri akcionāru sapulcē pieņēma lēmumu neiekļaut akcijas regulētā tirgū, bet akcionāri, kuri balsoja pret akciju iekļaušanu regulētā tirgū, Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktajā kārtībā un termiņā neizteica obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu. Trīs emitentu akcionāri akcionāru sapulcē 2004. gadā nepieņēma lēmumu par akciju iekļaušanu regulētā tirgū. Komisija ir izstrādājusi grozījumus Finanšu instrumentu tirgus likumā, kuros ir noteikts galīgais lēmuma par akciju iekļaušanu regulētā tirgū pieņemšanas termiņš – 2005. gada 31. decembris –, kā arī ir noteikta atbildība par šīs likuma prasības neievērošanu.

Dīvos gadījumos Komisija veica administratīvo procesu, kad persona nebija ziņojusi par nozīmīgas līdzdalības iegūšanu emitenta balsstiesīgajā kapitālā vai nebija ziņojusi par akciju atsavināšanu apjomā, kas noteikts likumā.

Uzraugot darījumus ar finanšu instrumentiem regulētajā tirgū, Komisija pastāvīgi sekoja līdzī, vai regulētajā tirgū nenotiek tirgus manipulācijas.

Vienā gadījumā Komisija nosūtīja informāciju policijai, lai noskaidrotu, vai personu veiktajos darījumos nav izmantota emitenta iekšējā informācija, kuras izmantošanas aizliegums noteikts Finanšu instrumentu tirgus likuma 85. pantā, jo saskaņā ar Krimināllikuma 193. panta pirmo daļu par finanšu instrumentu iegūšanu vai atsavināšanu, pamatojoties uz finanšu instrumentu tirgus iekšējo informāciju, ir paredzēta kriminālatbildība.

2004. gadā Komisija sāka divus administratīvos procesus un turpināja administratīvo procesu trijās 2003. gadā sāktajās administratīvajās lietās, kurās Komisijai jānoskaidro, vai kāda persona netiešā veidā nav ieguvusi vismaz 50 procentus emitenta balsstiesīgā kapitāla un neizvairās no obligātā akciju atpirkšanas piedāvājuma izteikšanas. Šajās lietās administratīvā procesa ilgums ir saistīts ar nepieciešamību iegūt informāciju no ārvalstu uzraudzības institūcijām un ārvalstu tirgus dalībniekiem.

#### ieguldījumu brokeru sabiedrības un ieguldījumu pārvaldes sabiedrības

2004. gada beigās ieguldījumu brokeru sabiedrības veidoja 0.07% no Latvijas finanšu sistēmas aktīviem un ieguldījumu pārvaldes sabiedrības veidoja 0.02% no Latvijas finanšu sistēmas aktīviem.

2004. gadā tika veiktas divas pārbaudes ieguldījumu brokeru sabiedrībās un viena bankā, kura sniedz ieguldījumu pakalpojumus. Pārbaudēs tika vērtēti ieguldījumu brokeru sabiedrību aktīvi, analizētas iekšējās kontroles sistēmas, ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas kārtības atbilstība likuma prasībām un citiem saistošajiem regulētā tirgus organizētāja un Komisijas noteikumiem, kā arī tika izvērtēta sabiedrību klientu neparastu un aizdomīgu finanšu darījumu identifikācijas procedūru atbilstība likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasībām.

#### Regulētā tirgus organizētāji

2004. gadā tika veikta viena regulētā tirgus organizētāja – Rīgas Fondu biržas – pārbaude. Tās mērķis bija novērtēt regulētā tirgus organizētāja darbību manipulatīvo darījumu veikšanas identifikācijas un informācijas izplatīšanas jomā, kā arī novērtēt iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti.

#### Informācijas sistēmu pārbaudes

Ņemot vērā relatīvi lielo finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku sniegto pakalpojumu atkarību no informācijas tehnoloģiju lietošanas, Komisija 2004. gadā turpināja veikt uzraudzības darbības informācijas sistēmu drošības risku pārvaldības jomā. Pārskata gadā Komisija veica 10 informācijas sistēmu drošības klātienes pārbaudes. Pārbaudēs īpaša uzmanība tika pievērsta finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku sniegtajiem attālinātajiem elektroniskajiem pakalpojumiem.

Tā kā šajā jomā ir vērojama pieaugoša tendence attiecībā uz ārējiem informācijas sistēmu apdraudējumiem, viens no informācijas sistēmu drošības uzraudzības mērķiem, ko realizēja Komisija, bija nodrošināt, lai tirgus dalībnieki īstenotu adekvātu informācijas sistēmu drošību pakalpojumu sniegšanā saviem klientiem.

## Garantiju fondu darbība

### Noguldījumu garantiju fonds

Latvijas kredītiestādēs fizisko personu noguldījumi tiek garantēti kopš 1998. gada 1. oktobra, kad stājās spēkā Fizisko personu noguldījumu garantiju likums. Kopš 2003. gada 1. janvāra spēkā ir Noguldījumu garantiju likums, kas paredz, ka Noguldījumu garantiju fondā (tālāk tekstā – fonds) uzkrātie līdzekļi garantē ne tikai fizisko, bet arī juridisko personu noguldījumus līdz likumā noteiktajam apmēram. 2004. gadā garantētā atlīdzība katrā kredītiestādē gan fiziskai, gan juridiskai personai bija 6 tūkst. latu. Paredzēts, ka garantētās atlīdzības maksimālais apmērs nākamo triju gadu laikā pakāpeniski pieaugs un 2008. gadā tas būs 13 tūkst. latu vienai personai (gan fiziskai, gan juridiskai) katrā bankā vai krājaizdevu sabiedrībā (sk. 1. att.).

Kā liecina Komisijas apkopotā informācija, 97% noguldītāju kontu nebija vairāk par 6 tūkst. latu, tādējādi var teikt, ka 2004. gadā valsts 97% noguldītāju garantēja visas noguldījuma summas atmaksu.

Fonda līdzekļu uzkrāšanu un pārvaldīšanu veic Komisija. 2004. gada beigās fondā bija uzkrāti 23.2 milj. latu.

Fonda līdzekļu uzkrāšanu un garantētās atlīdzības izmaksu uzrauga Komisijas Konsultatīvā padome. Gadījumā, ja fondā nepietiek līdzekļu, lai veiktu garantēto atlīdzību izmaksu noguldītājiem, saskaņā ar likumu tās ar Komisijas starpniecību tiek izmaksātas no valsts budžeta līdzekļiem. Kopš fonda darbības sākuma tā līdzekļi nav izmantoti garantēto atlīdzību izmaksai, jo kopš noguldījumu garantiju sistēmas izveides 1998. gadā Latvijas banku un krājaizdevu sabiedrību sistēmā nav bijis neviena noguldījumu nepieejamības gadījuma.

### Apdrošināto aizsardzības fonds

Lai aizsargātu apdrošināto personu intereses apdrošinātāja bankrota gadījumā, 1999. gadā tika izveidots Apdrošināto aizsardzības fonds (tālāk tekstā – aizsardzības fonds).

Aizsardzības fonda līdzekļus veido apdrošināšanas sabiedrību atskaitījumi 1% apmērā no to bruto apdrošināšanas prēmiju kopsummas, kuras saņemtas no fiziskajām personām par likumā norādītajiem apdrošināšanas veidiem. 2004. gada beigās aizsardzības fondā bija uzkrāti 1.4 milj. latu.

Aizsardzības fonda daļa, ko veidoja dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi, 2004. gada beigās bija 0.3 milj. latu apmērā. Aizsardzības fonda daļa, ko veidoja pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi, 2004. gada beigās bija 1.1 milj. latu apmērā (sk. 2. att.).

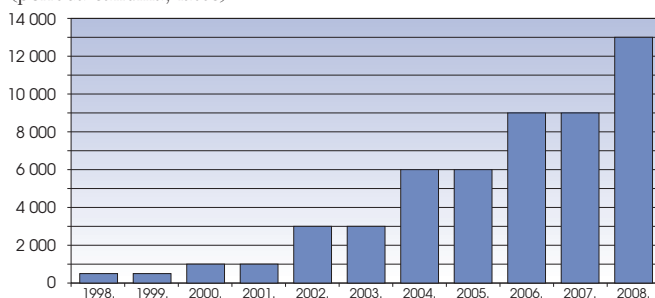
Atlīdzības izmaksu var saņemt tikai apdrošinājumaņēmējs fiziska persona:

1) dzīvības apdrošināšanā – 100% apdrošināšanas atlīdzības apmērā, bet ne vairāk kā 2 tūkst. latu vienam apdrošinājumaņēmējam;

1. attēls

#### GARANTĒTĀS ATLĪDZĪBAS APMĒRA PIEAUGUMS VIENAM NOGULDĪTĀJAM 1998.–2008. GADĀ

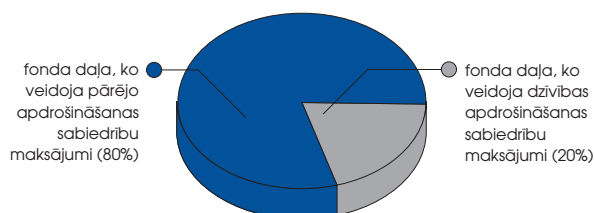
(perioda sākumā; latos)



2. attēls

#### APDROŠINĀTO AIZSARDZĪBAS FONDA STRUKTŪRA

(2004. gada beigās; %)



2) pārējos likumā minētajos apdrošināšanas veidos – 50% apdrošināšanas atlīdzības apmērā, bet ne vairāk kā 2 tūkst. latu vienam apdrošinājuma ņēmējam.

Kopš aizsardzības fonda darbības sākuma, aizsargājot apdrošināto intereses apdrošināšanas sabiedrības bankrota gadījumā, ir izmantoti aizsardzības fonda līdzekļi garantēto atlīdzību izmaksai 8 671 lata apmērā, atlīdzību fiziskās personas jau saņēmušas 8 607 latu apmērā (2003. gadā – 6 588 latu apmērā, 2004. gadā – 2 019 latu apmērā). Līdzekļi izlietoti, lai izmaksātu kompensācijas maksātnespējīgās AAS "AK Alianse" klientiem.

### Finanšu instrumentu tirgus klientu (ieguldītāju) aizsardzība

Kopš 2002. gada 1. janvāra Latvijā ir spēkā Ieguldītāju aizsardzības likums, kas nodrošina ES prasībām atbilstošas ieguldītāju aizsardzības sistēmas ieviešanu. Gadījumos, kad ieguldījumu pakalpojumu sniedzēji (bankas un brokeru sabiedrības) nespēj pildīt savas saistības, ieguldītājiem ir tiesības saņemt kompensāciju. Saistību neizpildi paredzēts kompensēt 90% apmērā no neatgriezeniski pazudušo finanšu instrumentu vērtības vai zaudējumiem, ko radījis nesniegts ieguldījumu pakalpojums.

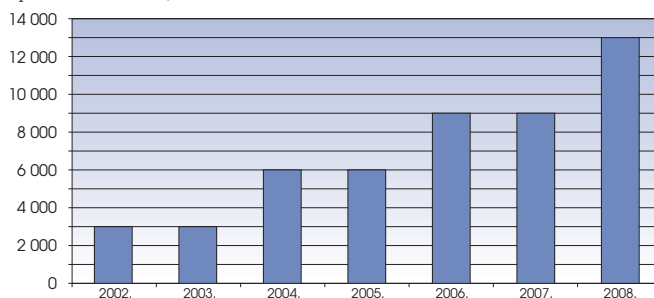
2004. gadā katram ieguldītājam (fiziskai personai) tika garantēta atlīdzība 90% apmērā no neatgriezeniski pazudušo finanšu instrumentu vērtības vai zaudējumiem, ko radījis neizpildīts ieguldījumu pakalpojums, bet ne vairāk kā 6 tūkst. latu, 2006.– 2007. gadā tiks garantēti 9 tūkst. latu, bet no 2008. gada – 13 tūkst. latu (sk. 3. att.).

Ieguldītāju aizsardzībai radītais mehānisms paredz, ka kompensācijām domātie līdzekļi fondā netiek uzkrāti, taču gadījumos, kad ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nespēj pildīt savas saistības, Komisija, pamatojoties uz pārējo ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju iesniegtajiem ceturkšņa pārskatiem par finanšu instrumentu portfeli, aprēķina katra tirgus dalībnieka – ieguldījumu pakalpojuma sniedzēja maksājuma proporcionālo lielumu kompensāciju nodrošināšanai. Kopš ieguldītāju aizsardzības sistēmas izveides 2002. gadā nav bijis nepieciešamības veikt kompensāciju izmaksu.

3. attēls

#### GARANTĒTĀS ATLĪDZĪBAS APMĒRA PIEAUGUMS VIENAM IEGULDĪTĀJAM 2002.–2008. GADĀ

(perioda sākumā; latos)



## Finanšu un kapitāla tirgus komisijas galvenie uzdevumi 2005. gadam

1. 2005. gadā Komisija sadarbībā ar Latvijas Banku izvērtēs, vai ir lietderīgi paplašināt Parādnieku reģistru, un ja ir, tad kādā veidā, lai bankas un citi tirgus dalībnieki varētu efektīvāk pārraudzīt un pārvaldīt kredītriskus.

2. Komisija sadarbībā ar tirgus dalībniekiem un citām valsts iestādēm izvērtēs nepieciešamību ieviest vienotu finanšu pakalpojumu tiesībsargu (ombudu) ar mērķi paplašināt jau izveidoto ombudu (Latvijas Komerčbanku asociācijas ombuda) darbības jomu, paredzot klientu sūdzību izskatīšanu par visu veidu finanšu pakalpojumiem.

3. 2005. gadā Komisija ir plānojusi izstrādāt vairākus normatīvos aktus, lai ieviestu grozīto vai no jauna pieņemto ES direktīvu prasības, kuras attiecas gan uz finanšu un kapitāla tirgu kopumā, gan uz konkrētu tirgus sektoru:

- vispārēji:
  - tiks izmantota regulā Nr. 1606/2002 paredzētā iespēja tieši piemērot Starptautiskos grāmatvedības standartus/Starptautiskos finanšu pārskatu standartus un tiks izstrādāti attiecīgi grozījumi gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu sagatavošanas noteikumos;
  - tiks izstrādāti Komisijas noteikumi par Konglomerātu likumā noteikto prasību ievērošanu;
  - lai pārņemtu ES jauno kapitāla prasību direktīvu (stāsies spēkā 2007. gada 1. janvārī), notiks "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumu" un to pielikumu (pārskata formu) izstrāde, kā arī tiks veikti grozījumi Kredītiestāžu likumā un Finanšu instrumentu tirgus likumā;
- kredītiestāžu jomā:
  - tiks sagatavoti grozījumi "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumos", kas paredz *VaR* modeļu izmantošanu, aprēķinot kapitāla prasību tirgus riskiem;
- apdrošināšanas jomā:
  - lai pilnveidotu apdrošināšanas sabiedrību darbību regulējošās prasības, tiks izstrādāti "Noteikumi par tehnisko rezervju un to seguma saskaņošanu pa valūtu veidiem";
  - lai nodrošinātu Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma prasību izpildi, tiks izstrādāti "Apdrošinātāju publisko pārskatu sagatavošanas noteikumi";
- finanšu instrumentu tirgus jomā:
  - lai ieviestu ES direktīvas par pārņemšanas piedāvājumiem (*On takeover bids*), ES direktīvas par emisijas prospektiem (*Prospectus*) un ES direktīvas par caurskatāmību (*Transparency*) prasības, tiks sagatavoti grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā;
  - lai ieviestu Eiropas Komisijas rekomendāciju par atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu pārvedamo vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, tiks grozīti Komisijas "Ieguldījumu fondu pārskatu sagatavošanas noteikumi";
  - lai veicinātu Latvijas finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku konkurētspēju, tiks veikts pētījums par

vērtspapirizēšanas (*securitization*) normatīvo bāzi;

- lai nodrošinātu informācijas saņemšanu uzraudzības vajadzībām, tiks izstrādāti "Ieguldījumu fondu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumi";
- pensiju sistēmā:
  - lai pilnveidotu tirgus dalībnieku uzraudzību, tiks sagatavoti "Privāto pensiju fondu ceturkšņa pārskatu sagatavošanas noteikumi" un "Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas noteikumi";
  - lai ieviestu ES direktīvas par papildpensiju kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (*On the activities and supervision of institutions for occupational retirement provision*) prasības, tiks izdarīti grozījumi likumā "Par privātajiem pensiju fondiem".

Ar pilnu Komisijas darba plānu 2005. gadam var iepazīties Komisijas mājas lapā internetā [www.fktk.lv](http://www.fktk.lv).

## Tirgus dalībnieku darbība 2004. gadā

2004. gadā Latvijas ekonomikā turpinājās strauja izaugsme. Iekšzemes kopprodukta pieaugums, sasniedzot 8.5%, bija augstākais starp ES valstīm.

Ekonomikas attīstība 2004. gadā labvēlīgi ietekmēja arī Latvijas finanšu un kapitāla tirgu. Pārskata gada beigās finanšu sektora aktīvu apmērs sasniedza 110.6% no iekšzemes kopprodukta<sup>1</sup> jeb 8.14 mljrd. latu (sk. 1. tab.). Tradicionāli lielākais īpatsvars aktīvu kopsummā bija banku aktīviem – 96.5%.

### Bankas

Pārskata periodā banku skaits nemainījās, un 2004. gada beigās Latvijā darbojās 22 bankas un viena ārvalsts bankas filiāle.

Kopējais apmaksātais banku pamatkapitāls 2004. gadā palielinājās par 25% un gada beigās sasniedza 384 milj. latu. Visas astoņas bankas, kurās ārvalstu akcionāriem piederēja vairāk nekā 50% no bankas pamatkapitāla, bija ārvalstu banku meitas sabiedrības (tirgus daļa kopējos banku aktīvos – 43.5%), t.sk. piecas no tām – ES valstu (Vācijas, Zviedrijas, Somijas un Igaunijas) banku meitas sabiedrības (tirgus daļa kopējos banku aktīvos – 39.4%), savukārt divas – Krievijas un viena – Ukrainas.

Gada beigās ārvalstu akcionāriem piederēja 57.8% no kopējā banku apmaksātā pamatkapitāla, visvairāk akcionāriem no Igaunijas – 21.4% (Igaunijas kapitāls pārstāv Zviedrijas izcelsmes kapitālu), Vācijas – 13.2% un Zviedrijas – 10% (2003. gada 31. decembrī attiecīgi – 15%, 11% un 12%).

Pārskata gada beigās Latvijas valsts joprojām bija vienīgā valsts AS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" akcionāre, un šīs bankas aktīvu īpatsvars kopējos banku aktīvos 2004. gada beigās bija 4%. Latvijas valstij piederošā daļa kopējā apmaksātajā banku pamatkapitālā gada beigās bija 5.9% (2003. gada 31. decembrī – 6.5%).

Piecu lielāko banku tirgus daļa pārskata gadā būtiski nemainījās un gada beigās sasniedza 62.4% no kopējiem aktīviem, 73.6% no kredītiem un 65.9% no noguldījumiem (2003. gada beigās attiecīgi – 63.1%, 73.4% un 66.6%).

2004. gadā banku aktīvi palielinājās par 37% un gada beigās sasniedza 7.85 mljrd. latu jeb 106.7% no iekšzemes kopprodukta<sup>4</sup> (2003. gada beigās – 90.4%). Saglabājoties banku kredītportfeļa pieauguma tempam (par 46%), kredītu īpatsvars banku aktīvos palielinājās no 52.5% līdz 55.8% (sk. 4. att.).

<sup>1</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

<sup>2</sup> Ieguldījumi plāni tiek veidoti pensiju shēmas otrajam līmenim (valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļi).

<sup>3</sup> Aktīvu apmērs 2004. gadam – aptuvens.

<sup>4</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

### 1. tabula

#### FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS DALĪBĒNIKI\*

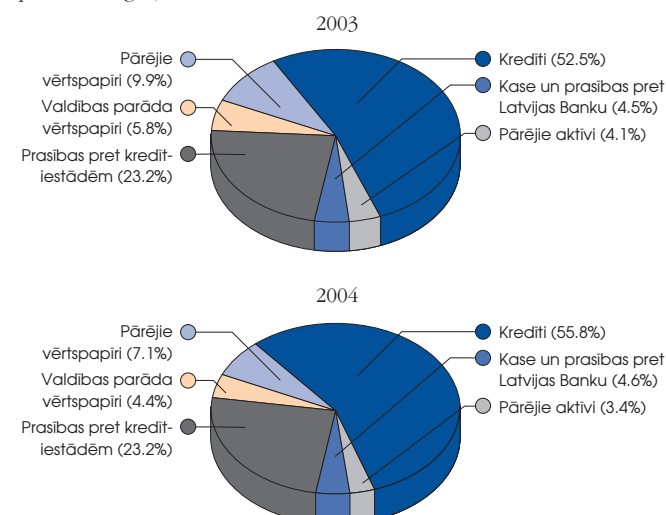
\* Finanšu un kapitāla tirgus komisijas uzraudzībai pakļautie finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki

| Tirgus dalībnieki                               | 31.12.2003. |                    |                                  | 31.12.2004. |                    |                                  |
|-------------------------------------------------|-------------|--------------------|----------------------------------|-------------|--------------------|----------------------------------|
|                                                 | Skaits      | Aktīvi, milj. latu | Īpatsvars no aktīvu kopsummas, % | Skaits      | Aktīvi, milj. latu | Īpatsvars no aktīvu kopsummas, % |
| Bankas                                          | 23          | 5 717              | 96.08                            | 23          | 7 850              | 96.49                            |
| Apdrošināšanas sabiedrības                      | 19          | 141                | 2.37                             | 17          | 156                | 1.92                             |
| Ieguldījumu pārvaldes sabiedrības               | 8           | 4                  | 0.07                             | 10          | 2                  | 0.02                             |
| Ieguldījumu fondi                               | 16          | 27                 | 0.45                             | 15          | 36                 | 0.44                             |
| Ieguldījumi plāni <sup>2</sup>                  | 7           | 26                 | 0.44                             | 19          | 48                 | 0.59                             |
| Privātie pensiju fondi                          | 5           | 2                  | 0.03                             | 5           | 2                  | 0.02                             |
| Pensiju plāni                                   | 12          | 19                 | 0.32                             | 12          | 25                 | 0.31                             |
| Krājaizdevu sabiedrības                         | 28          | 4                  | 0.07                             | 32          | 5                  | 0.06                             |
| Apdrošināšanas brokeru sabiedrības <sup>3</sup> | 29          | 4                  | 0.07                             | 31          | 4                  | 0.05                             |
| Ieguldījumu brokeru sabiedrības                 | 6           | 4                  | 0.10                             | 6           | 5                  | 0.10                             |
| Rīgas Fondu birža                               | 1           | 1                  | 0.10                             | 1           | 2                  | 0.10                             |
| Latvijas Centrālais depozitārijs                | 1           | 1                  | 0.10                             | 1           | 1                  | 0.10                             |
| Emitenti                                        | 88          |                    |                                  | 77          |                    |                                  |
| Apdrošināšanas brokeri – fiziskās personas      | 195         |                    |                                  | 238         |                    |                                  |
| <b>Kopā</b>                                     | <b>438</b>  | <b>5 950</b>       | <b>100</b>                       | <b>487</b>  | <b>8 136</b>       | <b>100</b>                       |

### 4. attēls

#### AKTĪVU STRUKTŪRA

(perioda beigās, %)



2004. gadā rezidentiem izsniegto banku kredītu attiecība pret iekšzemes kopproduktu<sup>5</sup> palielinājās un gada beigās sasniedza 51.6% (2003. gada 31. decembrī – 41.9%).

2004. gadā turpinājās aktīva Latvijas ekonomikas kredīvēšana. Gada beigās 87% no kredītu atlikuma bija izsniegti iekšzemes aizņēmējiem. Visvairāk kredītētās nozares bija: tirdzniecība, operācijas ar nekustamo īpašumu, finanšu starpniecība un apstrādes rūpniecība, kuras saņēma attiecīgi 18.5%, 16.8%, 16.4% un 15.5% no izsniegto kredītu apmēra (2003. gada 31. decembrī – 20.3%, 12.3%, 15.8% un 14.8%) (sk. 5. att.).

Nozīmīgākais kredīvēšanas veids 2004. gadā joprojām bija hipotekārā kredīvēšana. Izsniegto hipotēku kredītu apmērs gada laikā palielinājās par 78% (2003. gadā – 96%), un to īpatsvars banku kredītportfelī palielinājās līdz 33.2%, gada beigās sasniedzot 1.43 mljrd. latu jeb 19.4% no iekšzemes kopprodukta (sk. 6. att.). Pārskata gadā mājokļu iegādei, rekonstrukcijai un remontam izsniegto kredītu apmērs palielinājās par 82.5%, un to īpatsvars banku kredītportfelī gada beigās sasniedza 20.3% (2003. gada 31. decembrī – 16.2%). Viena mājokļu iegādei, rekonstrukcijai un remontam izsniegtā kredīta vidējais apmērs 2004. gada beigās bija 11.2 tūkst. latu. Šo kredītu attiecība pret iekšzemes kopproduktu<sup>7</sup> palielinājās no 7.7% 2003. gada beigās līdz 12.1% pārskata gada beigās. Vidējā mājokļu iegādei izsniegto kredītu attiecība pret iekšzemes kopproduktu eiro zonas valstīs 2004. gada beigās bija 34.4% (2003. gada beigās – 32.5%).<sup>8</sup>

2004. gadā mainījās kredītu termiņstruktūra. Ilgtermiņa kredītu apmērs palielinājās par 66%, un to īpatsvars banku kredītportfelī pieauga no 42% gada sākumā līdz 47% gada beigās.

Pieaugot kredīvēšanas apmēram, kredītu kvalitāte nepasliktinājās. Ienākumus nenesošo kredītu (zemstandarta, šaubīgie, zaudētie) īpatsvars nebankām izsniegto kredītu kopsummā samazinājās no 1.4% līdz 1.1%. 2004. gada beigās attiecība starp speciālajiem uzkrājumiem nebankām un nebankām izsniegto kredītu kopsummu bija 1.1% (sk. 7. att.). Speciālie uzkrājumi kredītiem nebankām pārskata gada beigās sedza 99.1% no ienākumus nenesošo kredītu apmēra.

Noguldījumu apmērs 2004. gadā palielinājās par 1.36 mljrd. latu jeb par 36.6%, sasniedzot 5.09 mljrd. latu gada beigās. Rezidentu noguldījumu apmērs pārskata gadā palielinājās par 35.5%, un to īpatsvars kopējos noguldījumos decembra

<sup>5</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

<sup>6</sup> Banku kredītportfelī iekļauti rezidentu finanšu institūcijām, valsts uzņēmumiem un privāto uzņēmumu izsniegtie kredīti, kā arī tranzītkredīti.

<sup>7</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

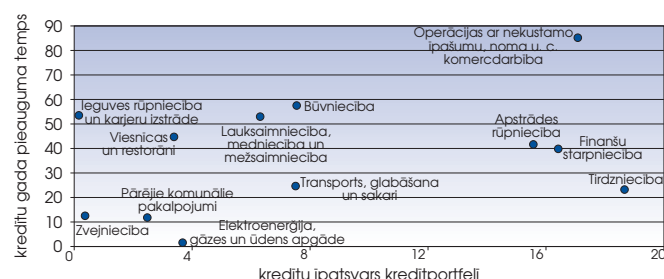
<sup>8</sup> Eiropas Centrālās bankas mājas lapā internetā [www.ecb.int](http://www.ecb.int) publicētie dati.

<sup>9</sup> Banku kredītportfelī iekļauti finanšu institūcijām, valsts uzņēmumiem, privāto uzņēmumiem, privātpersonām un tās apkalpojošām bezpeļņas organizācijām izsniegtie kredīti.

## 5. attēls

### TAUTSAIMNIECĪBAS NOZARĒM IZSNIEGTO KREDĪTU ĪPATSVARS BANKU KREDĪTPORTFELĪ<sup>6</sup> UN ŠO KREDĪTU GADA PIEAUGUMA TEMPI

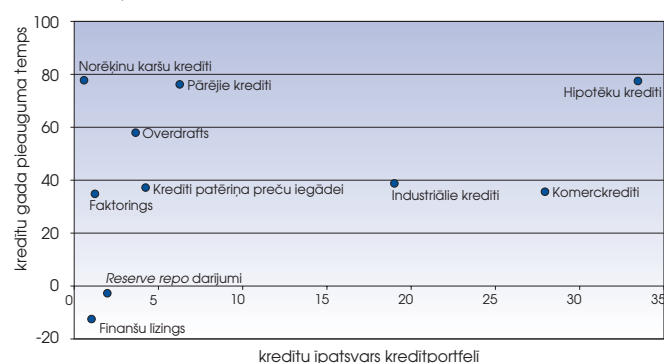
(31.12.2004.; %)



## 6. attēls

### KREDĪTU VEIDU ĪPATSVARS BANKU KREDĪTPORTFELĪ<sup>9</sup> UN ŠO KREDĪTU GADA PIEAUGUMA TEMPI

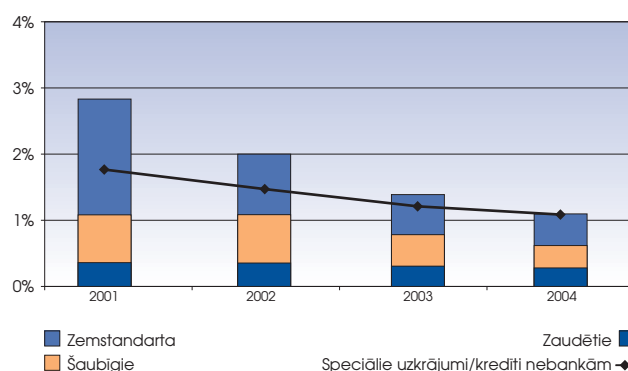
(31.12.2004.; %)



## 7. attēls

### IENĀKUMUS NENESOŠIE NEBANKU KREDĪTI

(perioda beigās)



beigās sasniedza 46% (2003. gada 31. decembrī – 46.4%). Rezidentu noguldījumos dominēja privātpersonu un privātzņēmumu noguldījumi, un to īpatsvars decembra beigās sasniedza attiecīgi 53.2% un 32.7% (2003. gada 31. decembrī – 52.5% un 32.2%). No rezidentiem piesaistīto noguldījumu kopējā apmēra 61.7% bija noguldījumi latos, 21.4% – noguldījumi eiro, 16.1% – ASV dolāros (2003. gada 31. decembrī attiecīgi – 63.4%, 10.9% un 24.9%).

Nerezidentu noguldījumu apmērs 2004. gadā palielinājās par 37.5%. Nerezidentu noguldījumos 92% bija privātzņēmumu noguldījumi.

Lielākais īpatsvars kopējos noguldījumos bija pieprasījuma noguldījumiem – 72%.

Banku sektora peļņa<sup>10</sup> 2004. gadā sasniedza 116 milj. latu, t.i., par 62% vairāk nekā 2003. gadā, kad peļņa bija 71.5 milj. latu. Tā kā 2004. gada laikā banku gūtā peļņa palielinājās ievērojami straujāk nekā aktīvu kapitāla un rezervju apmērs, tad gan aktīvu atdeve (ROA)<sup>11</sup>, gan kapitāla atdeve (ROE)<sup>12</sup> palielinājās un gada beigās sasniedza attiecīgi 1.7% un 21.4% (2003. gada 31. decembrī – 1.4% un 16.7%).

2004. gadā galvenie banku ienākumu avoti bija procentu ienākumi no nebankām izsniegtajiem kredītiem – 43.3% un komisijas naudas ienākumi – 24.4% no kopējiem banku ienākumiem.

Pārskata gada laikā banku sektora kapitāla pietiekamības rādītājs svārstījās no 12.5% līdz 11.7% gada beigās (2003. gada 31. decembrī – 11.7%) (sk. 8. att.).

Samazinoties minimālajai kapitāla pietiekamības prasībai, banku faktiskā kapitāla pietiekamība nemainījās un saglabājās iepriekšējā līmenī, kas liecina, ka bankas īsteno piesardzīgu politiku.

2004. gada laikā banku likvidajiem aktīviem<sup>13</sup> pieaugot straujāk par banku tekošajām saistībām<sup>14</sup>, banku sektora likviditātes rādītājs palielinājās un 31. decembrī sasniedza 58.1% (2003. gada 31. decembrī – 57.9%) (normatīvā minimālā prasība – 30%).

2004. gada beigās konsolidētajai uzraudzībai bija pakļautas 10 banku grupas un viena finanšu pārvaldītājsabiedrības grupa (tālāk tekstā – konsolidācijas grupa), kurām kopā bija 40 meitas sabiedrības, t.sk. 13 lizinga kompānijas, piecas ieguldījumu brokeru sabiedrības, trīs ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, divas bankas, divi pensiju fondi, divas apdrošināšanas sabiedrības, pieci palīguzņēmumi un astoņas citu veidu finanšu iestādes. Latvijas konsolidācijas

<sup>10</sup> Neauditētā peļņa.

<sup>11</sup> ROA – peļņas/zaudējumu no gada sākuma (anualizētu) attiecība pret aktīviem (vidējiem).

<sup>12</sup> ROE – peļņas/zaudējumu no gada sākuma (anualizētu) attiecība pret kapitālu un rezervēm (vidējām).

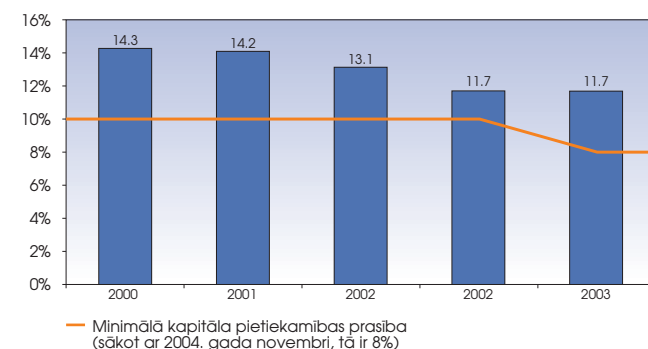
<sup>13</sup> Likvidie aktīvi = nauda kasē + prasības pret centrālajām bankām un citām kredītiestādēm + centrālo valdību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu.

<sup>14</sup> Tekošās saistības = saistības uz pieprasījumu + saistības, kuru atlikušais termiņš nepārsniedz 30 dienas.

8. attēls

#### BANKU KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS RĀDĪTĀJS

(perioda beigās)



grupu meitas sabiedrības galvenokārt reģistrētas Latvijā un Lietuvā, kā arī ES dalībvalstīs, Krievijā, Ukrainā un ASV.

Pārskata gada beigās konsolidācijas grupu meitas sabiedrību bilances kopsumma sasniedza tikai 9% no konsolidētajai uzraudzībai pakļauto banku aktīviem.

## Krājaizdevu sabiedrības

2004. gada beigās Latvijā darbojās 32 kooperatīvās krājaizdevu sabiedrības.

Krājaizdevu sabiedrību aktīvi pārskata gada laikā pieauga par 24.5% un gada beigās sasniedza 4.9 milj. latu (0.06% no banku aktīviem). Šo pieaugumu galvenokārt nodrošināja krājaizdevu sabiedrību biedru noguldījumi. To apmērs 2004. gadā palielinājās par 21.6%, sasniedzot 3.2 milj. latu (sk. 9. att.).

Krājaizdevu sabiedrību galvenais darbības veids ir savu biedru kredīvēšana. Kredītu apmērs 2004. gada laikā palielinājās par 27.7% un gada beigās sasniedza 4.1 milj. latu. Tas bija pēc īpatsvara lielākais postenis krājaizdevu sabiedrību kopējos aktīvos – 84.6% (2003. gada beigās – 83%).

Kopējā krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļi lielākā daļa jeb 50.2% bija īstermiņa kredīti (līdz vienam gadam). 2004. gadā gandrīz dubultojoties izsniegto ilgtermiņa (virs pieciem gadiem) kredītu apmēram, to īpatsvars krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļi palielinājās par 8.2 procentu punktiem un gada beigās bija 24.4%.

2004. gadā krājaizdevu sabiedrību biedriem izsniegto hipotēku kredītu kopējais apmērs palielinājās par 55%, līdz gada beigās sasniedza 1.2 milj. latu un veidoja trešo daļu no krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļa (2003. gada 31. decembrī – 25%). Neraugoties uz hipotēku kredītu pieaugumu, 67.4% no krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļa joprojām bija kredīti patēriņa preču iegādei (2003. gada 31. decembrī – 69.6%).

2004. gada beigās 64.5% no krājaizdevu sabiedrību kredītportfeļa bija novērtēti kā standarta, 33.5% – kā uzraugāmie un 1.9% – kā ienākumus nenesošie kredīti (2003. gada 31. decembrī – 57.7%, 39.8% un 2.5%). Izveidoto speciālo uzkrājumu apmērs bija 4.7% no kredītu kopsummas (2003. gada 31. decembrī – 5.6%).

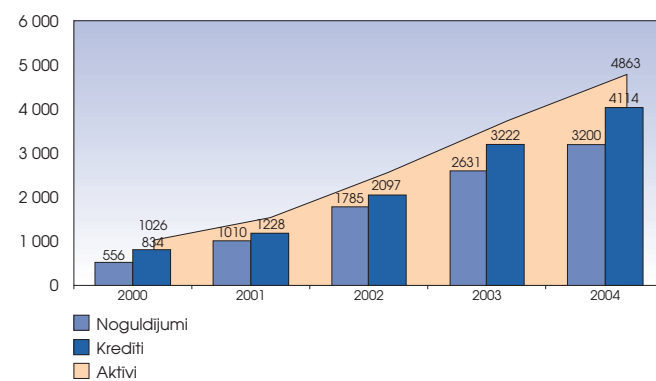
2004. gada beigās krājaizdevu sabiedrību kapitāla un rezervju kopsumma sasniedza 1 202.7 tūkst. latu. Pieaugot sabiedrību biedru skaitam un attiecīgi palielinoties iegādāto paju skaitam, palielinājās krājaizdevu sabiedrību apmaksātais pamatkapitāls un gada beigās sasniedza 911.9 tūkst. latu.

2004. gadā krājaizdevu sabiedrības kopā nopelnīja 78.8 tūkst. latu<sup>15</sup> (2003. gadā – 58.6 tūkst. latu). Pārskata gadu ar peļņu beidza 21 krājaizdevu sabiedrība, savukārt 11 sabiedrību zaudējumi sasniedza 3.6 tūkst. latu (2003. gadā 13 sabiedrību zaudējumi sasniedza gandrīz 12 tūkst. latu).

9. attēls

### KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBU AKTĪVI, NOGULDĪJUMI UN KREDĪTI

(perioda beigās; tūkst. latu)



Pārskata gadā krājaizdevu sabiedrību galvenais ienākumu avots jeb 69.4% no visiem krājaizdevu sabiedrību ienākumiem joprojām bija procentu ienākumi no sabiedrību biedriem izsniegtajiem kredītiem. Savukārt sabiedrību izdevumu struktūrā lielākais īpatsvars bija administratīvajiem izdevumiem – 45.2%.

Krājaizdevu sabiedrību kapitāla atdeve (ROE) un aktīvu atdeve (ROA) nedaudz palielinājās un 2004. gada 31. decembrī bija attiecīgi 7.5% un 1.8% (2002. gada 31. decembrī – 7.3% un 1.7%). 2004. gada 31. decembrī krājaizdevu sabiedrību sektora kapitāla pietiekamības rādītājs bija 24.6% (normatīvā minimālā prasība – 10%).

## Apdrošināšanas sabiedrības

2004. gada beigās Latvijā darbojās 17 apdrošināšanas sabiedrības, no kurām piecas veica dzīvības apdrošināšanu un 13 – nedzīvības apdrošināšanu.

Sešas apdrošināšanas sabiedrības darbojās kā ārvalstu apdrošinātāju meitas sabiedrības, vienas apdrošināšanas sabiedrības pamatkapitālu veidoja ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumi, un vēl divu apdrošināšanas sabiedrību pamatkapitālā bija būtiska (vairāk par 10%) nerezidentu kapitāla līdzdalība. Nerezidentu ieguldījumu kopsumma apdrošināšanas sabiedrību pamatkapitālā 2004. gada beigās bija 22.4 milj. latu jeb 54% no apdrošināšanas sabiedrību apmaksātā pamatkapitāla. Apdrošināšanas sabiedrību, kas bija ES apdrošinātāju meitas sabiedrības vai kuru pamatkapitālu veidoja ārvalstu apdrošinātāju ieguldījumi, tirgus daļa 2004. gadā bija 47%.

2004. gadā kopējais apdrošināšanas tirgū parakstīto bruto prēmiju<sup>16</sup> apmērs sasniedza 131 milj. latu, kas bija par 5% vairāk nekā 2003. gadā, un izmaksāto bruto atlīdzību<sup>17</sup> apmērs bija 56.6 milj. latu jeb par 29% vairāk nekā 2003. gadā (sk. 10. att.).

2004. gada beigās savus pakalpojumus tirgū piedāvāja 31 apdrošināšanas brokeru sabiedrība, ar kuras palīdzību klienti bija izvēlējušies apdrošināšanas pakalpojumus par 22.1 milj. latu. Ar brokeru sabiedrību starpniecību parakstīto bruto prēmiju īpatsvars 2004. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nebija mainījies un joprojām bija 17% no apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju kopsummas.

Pārskata gadā apdrošināšanas brokeru sabiedrību parakstīto apdrošināšanas prēmiju apmēri svārstījās no 0.1% līdz 51% no apdrošināšanas sabiedrību parakstītajām prēmijām. Atkarībā no apdrošināšanas veida katra apdrošināšanas sabiedrība bija izmantojusi vairāku apdrošināšanas brokeru sabiedrību pakalpojumus.

<sup>15</sup> Neauditēta peļņa.

<sup>16</sup> Bruto prēmijas ir visas pārskata gadā parakstītās prēmijas par apdrošināšanas līgumiem, kuri ir stājušies spēkā pārskata gadā, neatkarīgi no tā, vai šīs prēmijas ir vai nav saņemtas.

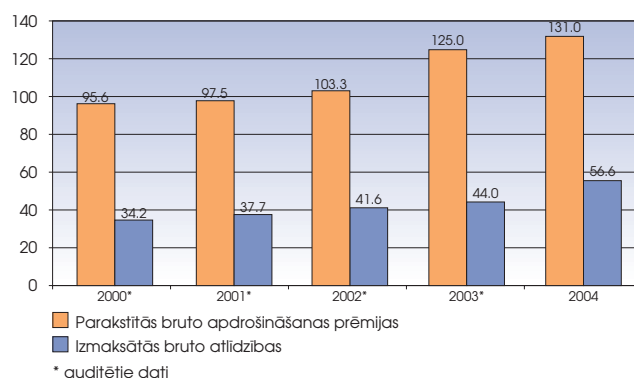
<sup>17</sup> Bruto atlīdzības ir visas pārskata gadā izmaksātās atlīdzības, dzīvības apdrošināšanā izmaksātās atpirkuma summas un ar atlīdzību izmaksu tieši saistītie izdevumi.

10. attēls

### PARAKSTĪTĀS BRUTO APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJAS UN IZMAKSĀTĀS BRUTO ATLĪDZĪBAS

(perioda beigās; milj. latu)

\*auditētie dati



25% no ar apdrošināšanas brokeru sabiedrību starpniecību parakstīto bruto prēmiju apmēra 2004. gadā tika parakstītas par sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanu. Savukārt 88% no apdrošināšanas sabiedrību par dzelzceļa apdrošināšanu parakstīto bruto prēmiju apmēra tika parakstītas ar apdrošināšanas brokeru sabiedrību starpniecību.

2004. gada beigās apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto apdrošināšanas prēmiju apmērs bija 1.8% no iekšzemes kopprodukta<sup>18</sup> jeb par 0.2 procentu punktiem mazāks nekā 2003. gadā. Pārskata gadā par 5% pieauga otrs svarīgākais rādītājs, kas raksturo apdrošināšanas nozares nozīmību valsts tautsaimniecībā – uz vienu iedzīvotāju parakstīto bruto prēmiju apmērs, kas 2004. gadā sasniedza 57 latus.

Pārskata gadā nebija lielu izmaiņu apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju portfeli. Joprojām visvairāk prēmiju bija parakstīts par riska apdrošināšanas veidiem – 95%, par dzīvības apdrošināšanu parakstīto bruto prēmiju īpatsvaram tikai nedaudz pieaugot salīdzinājumā ar 2003. gadu – līdz 5% (sk. 11. att.). 2004. gadā apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju portfeli lielākā daļa jeb 26% no parakstīto bruto prēmiju kopsummas bija par sauszemes transporta apdrošināšanu un 22% – par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku obligāto civiltiesisko apdrošināšanu.

Kombinētais rādītājs<sup>19</sup> nedaudz samazinājās – no 99.9% 2003. gadā uz 99.1% 2004. gadā. 2004. gada 31. decembrī apdrošināšanas sabiedrību pašu līdzekļu apmērs bija palielinājies par 6% salīdzinājumā ar 2003. gada 31. decembri un bija 45.3 milj. latu. Maksātspējas rādītājs<sup>20</sup> bija 128% (2003. gadā – 172%)<sup>21</sup>. Zemākā likumā pieļaujamā šā rādītāja robeža ir 100%.

Apdrošināšanas sabiedrību izveidoto tehnisko rezervju neto apmērs 2004. gada 31. decembrī bija 75 milj. latu. Tehniskās rezerves pilnā apmērā bija segtas ar atļautajiem ieguldījumiem, un 93% no šo ieguldījumu kopsummas bija izvietoti Latvijā. Ieguldījumu portfelis bija konservatīvs – lielāko ieguldījumu daļu veidoja termiņnoguldījumi kredītiestādēs (37%) un valstu valdību vai pašvaldību emitētie un garantētie vērtspapīri (38%) (sk. 12. att.).

<sup>18</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

<sup>19</sup> Kombinētais rādītājs raksturo apdrošināšanas sabiedrību kopējo ar apdrošināšanas darbību tieši saistīto izdevumu attiecību pret nopelnītajām prēmijām.

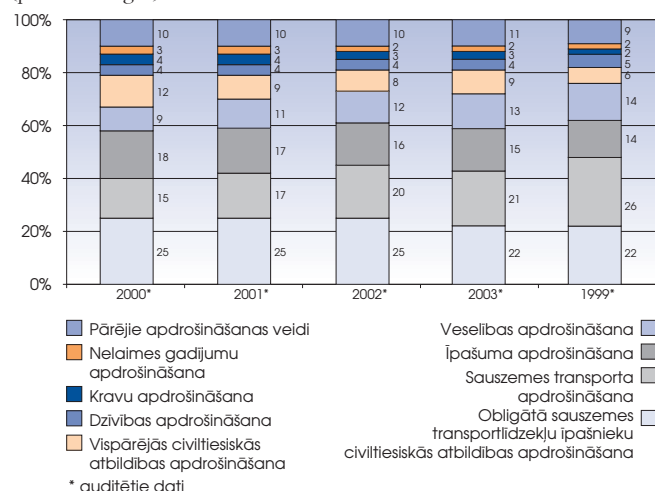
<sup>20</sup> Maksātspējas rādītājs parāda pašu līdzekļu pietiekamību minimālo maksātspējas prasību izpildei. Minimālā maksātspēja jeb maksātspējas norma ir lielākais no aprēķinātās maksātspējas normas, kas ir aprēķināms lielums un izsaka ar noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem saistīto risku kvantitatīvo apmēru, vai Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā noteiktā minimālā garantijas fonda.

<sup>21</sup> Maksātspējas norma pārskata gadā aprēķināta saskaņā ar Komisijas 2004. gada 28. maijā apstiprinātajiem apdrošinātāju maksātspējas normas un pašu līdzekļu aprēķināšanas noteikumiem. Par iepriekšējo gadu salīdzināšanas nolūkā veikts pārreķins.

11. attēls

#### PARAKSTĪTO BRUTO PRĒMIJU SADALĪJUMS PA VEIDIEM

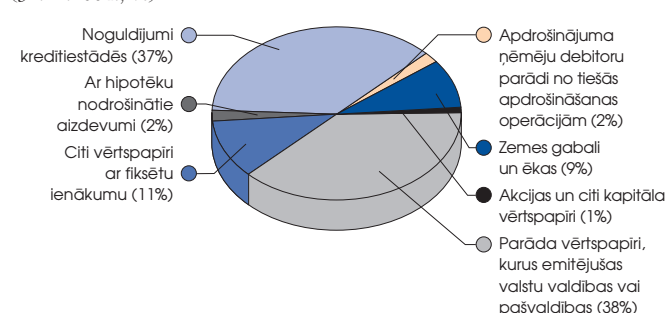
(perioda beigās)



12. attēls

#### IEGULDĪJUMU, KAS SEDZ NETO TEHNISKĀS REZERVES, STRUKTŪRA

(31.12.2004., %)



## Finanšu instrumentu tirgus

2004. gada beigās finanšu instrumentu tirgū Latvijā darbojās Rīgas Fondu birža, Latvijas Centrālais depozitārijs, sešas ieguldījumu brokeru sabiedrības un 20 bankas, kuras sniedza ieguldījumu pakalpojumus, kā arī 10 ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, kas pārvaldīja 15 ieguldījumu fondus (11 atvērtos un četrus slēgtos).

### Rīgas Fondu birža un Latvijas Centrālais depozitārijs

Istenojot mērķi pilnībā integrēties Ziemeļvalstu un Baltijas valstu vērtspapīru tirgū, Rīgas Fondu birža 2004. gada rudenī pievienojās Ziemeļvalstu vērtspapīru tirdzniecības sistēmai SAXESS.

Rīgas Fondu biržas kopējais apgrozījums pārskata gadā bija 198.2 milj. latu, kas ir par 13.8% mazāk nekā 2003. gadā. Pārskata gadā publiskajā apgrozībā esošo finanšu instrumentu tirgus vērtība bija 1 217.2 milj. latu. Akciju tirgus kapitalizācija 2004. gadā palielinājās par 39.5%, sasniedzot 848.7 milj. latu, savukārt akciju tirgus likviditāte<sup>22</sup> samazinājās no 13.9% līdz 8.9%. Rīgas Fondu biržas kapitalizācijas indeksa (RIGSE) vērtība 2004. gada laikā palielinājās par 43.5% un sasniedza 413.6 punktu atzīmi gada beigās<sup>23</sup>.

Latvijas finanšu instrumentu tirgū 2004. gada beigās publiskajā apgrozībā atradās 39 emitentu akcijas, t.sk. oficiālajā sarakstā atradās četru emitentu, otrajā sarakstā – astoņu emitentu, savukārt brīvajā sarakstā – 27 emitentu akcijas (2003. gada beigās publiskajā apgrozībā atradās 58 emitentu akcijas).

Latvijas Centrālajā depozitārijā glabāto finanšu instrumentu tirgus vērtība 2004. gada laikā palielinājās par 18.3% un gada beigās sasniedza 1 268.8 milj. latu (2003. gada beigās 1 072.8 milj. latu), t.sk. akcijas – 54.3%, valsts parāda vērtspapīri – 33.6%, korporatīvie parāda vērtspapīri – 9.2% un ieguldījumu apliecības – 2.9%. Finanšu instrumentu īpašnieku kontu skaits samazinājās no 103.5 tūkst. 2003. gada beigās līdz 96.1 tūkst. 2004. gada beigās.<sup>24</sup>

### Ieguldījumu pakalpojumu sniedzēji

Ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju (sešas ieguldījumu brokeru sabiedrības un 20 bankas) turējumā un īpašumā esošo finanšu instrumentu portfeļa apmērs pārskata gadā pieauga par 30.7% un gada beigās sasniedza 2 120.7 milj. latu, t.sk. kapitāla vērtspapīri – 37.6%, korporatīvie parāda vērtspapīri – 34.1%, valsts parāda vērtspapīri – 21.4%, atvasinātie finanšu instrumenti – 4.2% un ieguldījumu apliecības – 2.7% (sk. 13. att.).

Darījumu apmērs ar finanšu instrumentiem 2004. gada laikā palielinājās par 10.7%. Būtiskākie publiskās apgrozības seg-

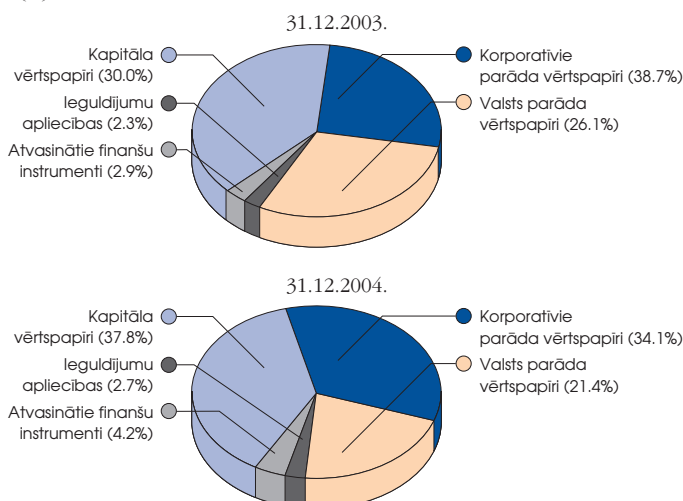
<sup>22</sup> Akciju tirgus likviditāte ir akciju apgrozījuma attiecība pret akciju tirgus kapitalizāciju.

<sup>23</sup> Rīgas Fondu biržas dati.

<sup>24</sup> Latvijas Centrālā depozitārija dati.

13. attēls

FINANŠU INSTRUMENTU PORTEĻA STRUKTŪRA (%)



menti bija darījumi ar valsts parāda vērtspapīriem, darījumi ar korporatīvajiem parāda vērtspapīriem un darījumi ar atvasinātajiem instrumentiem, kuri kopējā publisko finanšu instrumentu apgrozījumā aizņēma attiecīgi 45.6%, 23.2% un 21% (sk. 14. att.).

## Ieguldījumu brokeru sabiedrības

Ieguldījumu brokeru sabiedrību pamatkapitālā 2004. gada laikā ārvalstu kapitāla īpatsvars palielinājās par 7.8 procentu punktiem un gada beigās sasniedza 29% – visi akcionāri bija no ES dalībvalstīm.

Pārskata gada beigās ieguldījumu brokeru sabiedrību aktīvu kopējais apmērs sasniedza 5.3 milj. latu. Saskaņā ar ieguldītāju pilnvarojumu pārvaldītie klientu aktīvi ieguldījumu brokeru sabiedrībās pārskata gada beigās sasniedza 348.3 milj. latu, t.sk. 92.5% bija klientu – rezidentu līdzekļu ieguldījumi. Populārākais finanšu instrumentu veids rezidentu līdzekļu ieguldīšanai pārskata gadā bija parāda vērtspapīri (u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu) – 91.3%, t.sk. ieguldījumi rezidentu parāda vērtspapīros sasniedza 17.4%, ES valstu parāda vērtspapīros – 28.9%, bet pārējo valstu parāda vērtspapīros – 53.8%.

2004. gadā ieguldījumu brokeru sabiedrības kopumā nopelnīja 49 tūkst. latu. Būtiskākie ienākumi pārskata periodā gūti no komisijas naudām par klientiem sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem – 59.5%, kā arī no procentu ienākumiem – 25.2%. Savukārt izdevumu struktūrā nozīmīgāko vietu ieņēma administratīvie izdevumi – 59.2%. 2004. gada beigās ieguldījumu brokeru sabiedrību vidējais kapitāla pietiekamības rādītājs sasniedza 80.4% un kapitāla pietiekamības rādītājs attiecīgi pārsniedza normatīvo minimālo prasību – 10%.

## Ieguldījumu pārvaldes sabiedrības un ieguldījumu fondi

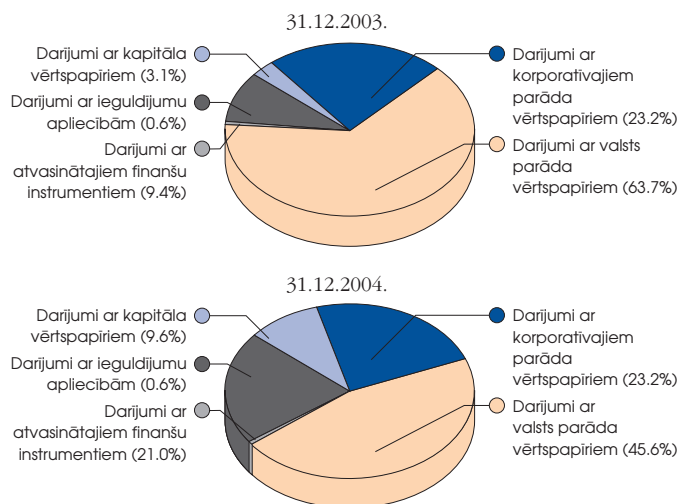
Pārskata gadu ieguldījumu pārvaldes sabiedrības pabeidza ar 292.4 tūkst. latu lielu peļņu (2003. gadā – 91 tūkst. latu zaudējumi). 2004. gadā kopējie ieguldījumu fondu aktīvi salīdzinājumā ar 2003. gada beigām palielinājās par 37% un pārskata perioda beigās sasniedza 36.4 milj. latu.

Būtiskākais ieguldījumu fondu aktīvu postenis 2004. gadā bija ieguldījumi vērtspapīros. Ieguldījumu apmēram vērtspapīros pārskata gadā palielinoties par 58% un sasniedzot 24 milj. latu, to īpatsvars kopējos ieguldījumu fondu aktīvos pārskata gada beigās bija 66%.

Turpinoties cenu pieaugumam Latvijas nekustamā īpašuma tirgū, 2004. gadā palielinājās ieguldījumu fondu aktivitātes darījumos ar nekustamajiem īpašumiem. Ieguldījumu fondu ieguldījumi nekustamajā īpašumā pieauga trīs reizes, un to apmērs gada beigās bija 2.6 milj. latu jeb 7% no ieguldījumu fondu aktīvu kopsummas.

Ar finanšu instrumentiem veikto darījumu rezultātā ieguldījumu fondu vērtspapīru portfeļa struktūrā 2004. gada

14. attēls  
TIRDZNIECĪBAS DARĪJUMU STRUKTŪRA PĒC DARĪJUMU APJOMA (%)



31. decembrī lielākais īpatsvars bija valsts un pašvaldību parāda vērtspapīriem – 49% – un komercsabiedrību parāda vērtspapīriem – 39% (2003. gada 31. decembrī attiecīgi – 64% un 31%) (sk. 15. att.).

2004. gadā bija vērojamas lielākas izmaiņas ieguldījumu fondu vērtspapīru portfeļa ģeogrāfiskajā izvietojumā. Ieguldījumu apmērs Latvijā bija 49% no kopējā ieguldījumu apmēra un bija 11.9 milj. latu, tajā pašā laikā ieguldījumu fondu ārvalstu vērtspapīru apmērs pieauga 2.6 reizes un sasniedza 12.2 milj. latu 2004. gada 31. decembrī.

Gada beigās 19% no ieguldījumu fondu vērtspapīru portfeļa bija izvietoti Krievijas un pa 4% Ukrainas, Polijas un Kazahstānas emitentu emitētajos vērtspapīros, savukārt pārējo valstu un starptautisko finanšu institūciju īpatsvars katrs individuāli kopējā ieguldījumu fondu vērtspapīru portfelī nepārsniedza 3% (sk. 16. att.).

2004. gadā ieguldījumu rezultātā gūtais ieguldījumu fondu neto aktīvu pieaugums bija 1.2 milj. latu, t.i., 2.2 reizes vairāk nekā 2003. gadā (561 tūkst. latu).

Ieguldījumu fondu pārvaldīšanas izdevumi sastāv no atlīdzības ieguldījumu pārvaldes sabiedrībai<sup>25</sup>, atlīdzības turētājbankai<sup>26</sup> un pārējiem ieguldījumu fondu pārvaldes izdevumiem<sup>27</sup>. Ieguldījumu fondu pārvaldīšanai pārskata gadā vidēji tika izlietoti 1.4% no ieguldījumu plānu aktīviem (2003. gadā arī 1.4%).

## Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšana

2004. gadu valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanā var vērtēt kā dinamiskas attīstības gadu, aktīvi darbojoties ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām, kas šo līdzekļu pārvaldīšanā iesaistījās 2003. gadā.

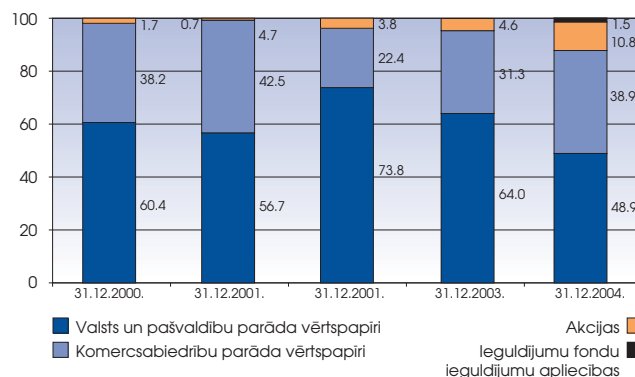
2004. gada 31. decembrī valsts fondēto pensiju līdzekļus pārvaldīja astoņas ieguldījumu pārvaldes sabiedrības un Valsts kase.

2004. gada 31. decembrī ieguldījumu pārvaldes sabiedrības un Valsts kase valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem piedāvāja 19 ieguldījumu plānus (2003. gada beigās – 17 ieguldījumu plānus).

Līdz 2004. gada beigām valsts pensiju shēmas otrajam līmenim bija pievienojušies 633 685<sup>28</sup> dalībnieki jeb 43% no Latvijas iedzīvotājiem darbspējas vecumā<sup>29</sup>. Salīdzinājumam – līdz 2003. gada 31. decembrim valsts pensiju shēmas otrajam līmenim bija pievienojušies 495 062 jeb 34% no Latvijas iedzīvotājiem darbspējas vecumā. Dalībnieku dzimumu

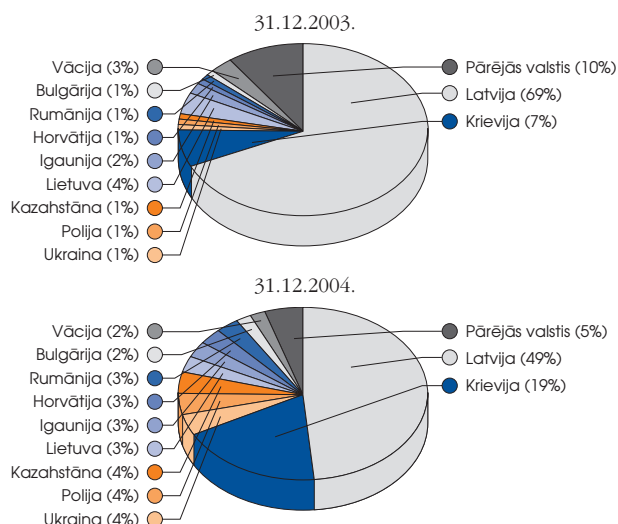
15. attēls  
IEGULDĪJUMU FONDU VĒRTSPAPĪRU PORTFELIS  
SADALĪJUMĀ PA VĒRTSPAPĪRU VEIDIEM

(perioda beigās; %)



16. attēls  
IEGULDĪJUMU FONDU VĒRTSPAPĪRU PORTFELIS  
SADALĪJUMĀ PA VALSTĪM

(%)



<sup>25</sup> Atlīdzība, kas pienākas ieguldījumu sabiedrībai saskaņā ar fonda prospekta noteikumiem.

<sup>26</sup> Komisijas nauda, kas pienākas turētājbankai saskaņā ar fonda prospekta noteikumiem.

<sup>27</sup> Atlīdzība, kas pienākas fonda auditoriem, kā arī citi fonda pārvaldes izdevumi.

<sup>28</sup> Šeit un turpmāk izmantota Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras apkopotā informācija par valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem.

<sup>29</sup> Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētā informācija par iedzīvotāju skaitu darbspējas vecumā.

sadalījuma struktūra atbilda Latvijai raksturīgajam iedzīvotāju sadalījumam – 54% sieviešu un 46% vīriešu. Vidējais shēmas dalībnieku vecums 2004. gadā bija nedaudz pieaudzis salīdzinājumā ar 2003. gadu, kad tas bija 30 gadi, savukārt 2004. gada beigās bija 31 gads, t.sk. obligātai reģistrācijai pakļauto vidējais vecums bija 26 gadi un brīvprātīgo dalībnieku – 42 gadi.

No 633 685 shēmas dalībniekiem 65% bija pievienojušies obligātā kārtā<sup>30</sup>, savukārt 224 219 dalībnieki jeb 35% bija pievienojušies brīvprātīgi (sk. 17. att.). 2003. gada beigās brīvprātīgi bija pievienojušies 138 138 dalībnieki jeb 28% no shēmas dalībnieku kopskaita.

Pamatojoties uz ieguldījumu plānu ieguldījumu politiku, tika piedāvātas trīs ieguldījumu plānu grupas<sup>31</sup>: konservatīvie, sabalansētie un aktīvie. 2004. gadā iedzīvotāji arvien aktīvāk piedalījās savas nākotnes pensijas apmēra palielināšanā, biežāk izvēloties ieguldījumu plānus ar dinamisku ieguldījumu politiku. Tādējādi pārskata periodā 52% dalībnieku bija izvēlējušies dalību aktīvajos ieguldījumu plānos.

2004. gada 31. decembrī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plānu aktīvu apmērs sasniedza 48.2 milj. latu jeb 0.7% no iekšzemes kopprodukta<sup>32</sup> (2003. gada beigās – 0.5%).

Tā kā valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu saistību apmērs bija mazs (ņemot vērā neilgo darbības periodu – no 2001. gada vidus), valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plānu ieguldījumu apmērs 2004. gada 31. decembrī bija pieaudzis līdz 47 milj. latu un bija par 86% lielāks nekā 2003. gada 31. decembrī. Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plānu neto aktīvu apmērs 2004. gada beigās salīdzinājumā ar 2003. gada beigām pieauga par 89% un sasniedza 48.1 milj. latu.

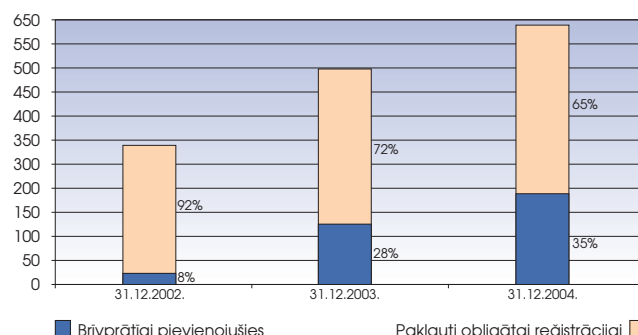
Ieguldījumu plānu ienesīgums<sup>33</sup> 2004. gadā bija robežās no 0.8% līdz 7.0% (2003. gadā tas bija robežās no –0.2% līdz 6.9%). Vidējais svērtais ienesīgums konservatīvajos ieguldījumu plānos kopumā bija viszemākais – 3.5% gadā, tam sekoja ieguldījumu plāni ar sabalansētu ieguldījumu politiku – 4.4% gadā un aktīvie ieguldījumu plāni ar 6.1% ienesīgumu gadā.

Ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumi sastāv no atlīdzības līdzekļu pārvaldītājam, atlīdzības turētājbankai un pārējiem ieguldījumu plānu pārvaldes izdevumiem. Ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumi 2004. gadā veidoja 1.12% no ieguldījumu plānu aktīviem. Atkarībā no ieguldījumu plānu pārvaldītāju izraudzītās ieguldījumu politikas atsevišķu ieguldījumu plānu pārvaldīšanas izdevumi

17. attēls

#### VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS DALĪBNIKU STRUKTŪRA

(skaits perioda beigās; tūkstošos)



<sup>30</sup> Visas personas, kas dzimušas pēc 1971. gada 1. jūlija un tiek reģistrētas valsts pensiju apdrošināšanai, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra reģistrē par shēmas dalībniekiem obligātā kārtā.

<sup>31</sup> Dalījums atbilst Latvijas Komerčbanku asociācijas publicētajai informācijai.

<sup>32</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

<sup>33</sup> Ieguldījumu plānu ienesīgums – ieguldījumu plānu daļas izmaiņu perioda laikā attiecība pret tās vērtību perioda sākumā, izteikta gada procentos.

bija robežās no 0.02% līdz 1.68% no ieguldījumu plānu aktīviem, t.sk. konservatīvajos ieguldījumu plānos vidēji 0.81% no ieguldījumu plānu neto aktīviem un ieguldījumu plānos ar sabalansētu un aktīvu ieguldījumu politiku – 1.50% no neto aktīviem.

Ieguldījumu struktūrā joprojām dominēja ieguldījumi ar zemu risku. Tāpat 2004. gada laikā samazinājās ieguldījumu risku ģeogrāfiskā koncentrācija (sk. 18. att.) – 26 milj. latu jeb 56% no ieguldījumu kopsummas bija ieguldīti parāda vērtspapīros un citos vērtspapīros ar fiksētu ienākumu (2003. gada beigās – 73% no ieguldījumu kopsummas) un 35% no ieguldījumu kopsummas jeb 17 milj. latu bija ieguldīti termiņnoguldījumos kredītiestādēs (2003. gada beigās – 26%). Jāatzīmē, ka 2004. gadā būtiski palielinājās ieguldīto līdzekļu apmērs ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībās, sasniedzot 6% no ieguldījumu kopsummas jeb 3 milj. latu apmēru.

## Privātie pensiju fondi

2004. gada 31. decembrī Latvijā darbojās pieci privātie pensiju fondi, kas piedāvāja 12 pensiju plānus.

2004. gada 31. decembrī pensiju plānos bija 39 050 dalībnieki jeb par 47% vairāk nekā 2003. gada beigās. Tādējādi privātajos pensiju fondos bija iesaistījušies 3% no Latvijas iedzīvotājiem darbspējīgā vecumā<sup>34</sup> (2003. gada beigās – 2%).

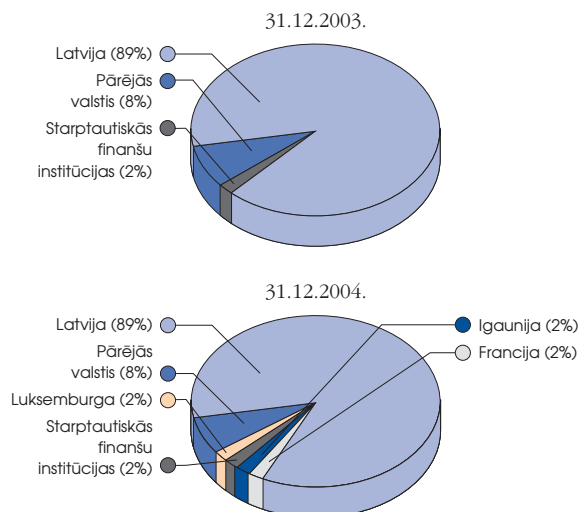
2004. gadā pensiju plānos bija veiktas iemaksas 6 milj. latu apmērā (2003. gadā – 4.7 milj. latu apmērā). 88% no šīm iemaksām bija veikuši darba devēji (2003. gadā – 96%).

Pārskata perioda beigās pensiju plānu neto aktīvi jeb pensiju plānos uzkrātais pensijas kapitāls bija 25.7 milj. latu jeb par 34% vairāk nekā 2003. gada 31. decembrī. Pensiju plānu ienesīgums<sup>35</sup> 2004. gadā bija 5.4%.

Privāto pensiju fondu sestajā darbības gadā, palielinoties pensiju vecumu sasniegušo dalībnieku skaitam, salīdzinoši strauji pieauga izmaksātā pensijas kapitāla apmērs. 2004. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 24% pieauga izmaksātā pensijas kapitāla apmērs. Līdz gada beigām bija izmaksāts pensijas kapitāls 484.3 tūkst. latu apmērā – 88% no izmaksu kopsummas izmaksāja sakarā ar plānu dalībnieku pensijas vecuma iestāšanos un 12% – pensiju plānu dalībnieku nāves gadījumos.

Pensiju plānu aktīvi 2004. gada beigās, salīdzinot ar 2003. gada 31. decembri, pieauga par 33% un sasniedza 25.8 milj. latu jeb 0.4% no iekšzemes kopprodukta<sup>36</sup> (2003. gadā – 0.3%). Pensiju plānu aktīvi galvenokārt tika ieguldīti parāda vērtspapīros – šāda veida ieguldījumi 2004. gada 31. decem-

18. attēls  
VALSTS FONDĒTO PENSIJU LĪDZEKĻU ĢEOGRĀFISKAIS  
IZVIETOJUMS  
(%)



<sup>34</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par darbspējīgo iedzīvotāju skaitu 2004. gadā.

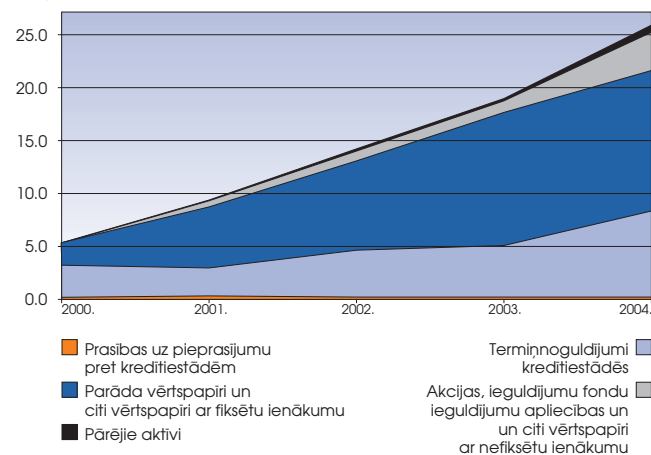
<sup>35</sup> Pensiju plānu ienesīgums – pensiju plānu gada darbības rezultāta attiecība pret pensiju plānu pārskata gada katra ceturkšņa aritmētiski vidējo aktīvu summu.

<sup>36</sup> Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā internetā [www.csb.lv](http://www.csb.lv) publicētie dati par iekšzemes kopprodukta apmēru 2004. gadā – 7 359.4 milj. latu.

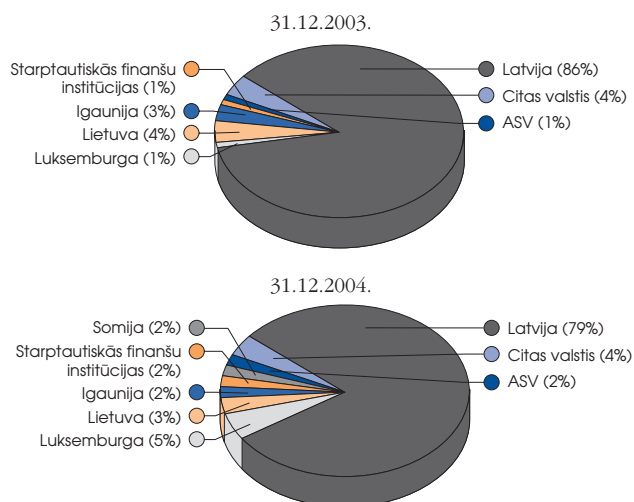
brī bija 12.5 milj. latu jeb 49% no kopējiem pensiju plānu aktīviem (sk. 19. att.). Lai gan pensiju plānu līdzekļu ieguldījumu politika joprojām bija konservatīva ar nelielu ieguldījumu īpatsvaru akcijās un citos vērtspapīros ar nefiksētu ienākumu – 15% no aktīvu kopsummas 2004. gada beigās –, tomēr šādu ieguldījumu apmērs salīdzinājumā ar 2003. gada beigām bija pieaudzis četras reizes.

Ārvalstīs veiktie ieguldījumi 2004. gada beigās salīdzinājumā ar 2003. gada beigām pieauga divas reizes un gada beigās bija 5.2 milj. latu. No pensiju plānu ieguldījumiem 20.2 milj. latu jeb 79% bija izvietoti Latvijā (2003. gada 31. decembrī – 86%) (sk. 20. att.). Pārskata periodā 5% no ieguldījumiem bija ieguldīti Luksemburgā, 3% – Lietuvā, 2% bija ieguldīti starptautisko finanšu institūciju (*Nordic Investment Bank*, Eiropas Investīciju banka un Pasaules Banka) emitētajos vērtspapīros, kā arī Igaunijā, Somijā, Amerikas Savienotajās Valstīs un pārējie 4% – vēl 12 valstīs.

19. attēls  
PENSIJU PLĀNU AKTĪVU STRUKTŪRA  
(milj. latu)



20. attēls  
PENSIJU PLĀNU IEGULDĪJUMU ĢEOGRĀFISKAIS IZVIETOJUMS  
(%)





## FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS KOMISIJAS 2004. GADA FINANŠU PĀRSKATI

### Vadības ziņojums par budžeta izpildi

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (tālāk tekstā arī – Komisija) darbību sākusi 2001. gada 1. jūlijā saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumu.

Pamatojoties uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 7. pantu, Komisijas padome 2003. gada 19. decembrī ar lēmumu Nr. 296 apstiprināja "Finanšu un kapitāla tirgus komisijas budžetu 2004. gadam", kurā tika noteikts finansējums Komisijas darbības nodrošināšanai un šo līdzekļu izlietojums. Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma Pārejas noteikumu 5. punktu un Komisijas padomes 2003. gada 19. decembra apstiprinātajiem "Noteikumiem par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku maksājumu apmēru Finanšu un kapitāla tirgus komisijas finansēšanai un pārskatu iesniegšanas kārtību 2004. gadā" finanšu un kapitāla tirgus dalībnieki veica maksājumus Komisijas finansēšanai, kā arī Komisijas darbību 2004. gadā finansēja Latvijas Banka un valsts budžets.

Komisija kārtoja grāmatvedību saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību" un kā pilntiesīga autonoma valsts iestāde ar nošķirtu valsts mantu ievēroja Valsts kases instrukcijās noteiktos pamatprincipus.

Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma 6. pantu Komisija pārskata gadā pārvaldīja Noguldījumu garantiju fondu un Apdrošināto aizsardzības fondu (tālāk tekstā arī – fondi). Lai uzskatāmi atspoguļotu Komisijas valdījumā esošo fondu līdzekļus, tie norādīti Komisijas bilancē atsevišķi.

Fondu līdzekļi 2004. gadā tika ieguldīti saskaņā ar Komisijas padomes 2003. gada 7. februārī apstiprināto Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda ieguldīšanas politiku un ieguldīšanas kārtību, kas paredz līdzekļu ieguldīšanu tikai vērtspapīru sākotnējā izvietošanā tādā valūtā, kādā veicamas izmaksas no Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda. Minētā ieguldījumu politika paredz katra fonda aktīvus vismaz 30% apmērā turēt kontā Latvijas Bankā vai ieguldīt parāda vērtspapīros, kuru dzēšanas termiņš nepārsniedz vienu gadu. 2004. gadā Komisijas valdījumā esošo fondu līdzekļi tika ieguldīti, ievērojot starp Komisiju un Valsts kasi noslēgtā līguma "Par Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda līdzekļu investēšanu Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīros to sākotnējā izvietošanā" noteikumus.

Tā kā Komisija atbilst likumā "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām" minētajai pasūtītāja definīcijai, tad visi Komisijas darbības nodrošināšanai nepieciešamie iepirkumi tiek veikti saskaņā ar minētā likuma normām.

Komisija 2004. gada 24. novembrī par Komisijas 2004. gada finanšu pārskatu revīziju noslēdza līgumu ar SIA "Ernst & Young Baltic", kuru pārstāvēja zvērināta revidente Diāna Krišjāne.

2004. gadā Valsts ieņēmumu dienests veica Komisijas grāmatvedības uzskaites pārbaudi. Valsts kontrole pārskata gadā nav veikusi Komisijas darbības revīzijas.

### Komisijas līdzekļi

Komisijas aktīvi 2004. gada beigās bija 26 083 478 latu apmērā, no tiem 24 668 287 latus veidoja aktīvi pārvaldīšanā – Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda līdzekļi. Komisijas darbība 2004. gadā tika finansēta no finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku, valsts budžeta un Latvijas Bankas maksājumiem. Komisijas pašu kapitāls jeb tie aktīvi 2004. gada beigās bija 1 288 907 latu, kas, salīdzinot ar 2003. gada beigām, palielinājās par 224 224 latiem.

### Komisijas darbības nodrošināšana 2004. gadā

2004. gadā Komisijas faktiskie ieņēmumi bija 2 511 230 latu apmērā jeb par 9% vairāk nekā plānotie ieņēmumi, kas tika noteikti Komisijas 2004. gada budžetā (2 299 143 latu). Komisijas izdevumi bija 2 276 656 latu apmērā, kas bija mazāki par plānotajiem izdevumiem (2 281 402 latu). Lielākos izdevumu posteņus veidoja darbinieku atalgojums un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (67% no izdevumiem). Faktiskais ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem 2004. gadā bija 234 574 latu. 2002. un 2003. gadā Komisijas faktisko ieņēmumu apmērs bija mazāks par faktisko izdevumu apmēru, kas bija saistīts ar to, ka Komisijas izveidei un darbības uzsākšanai piešķirtie līdzekļi tika ieguldīti ilgtermiņa aktīvos un nākamā perioda izdevumos, kuru amortizācijas efekts neietekmēja naudas plūsmu, taču palielināja Komisijas faktiskos izdevumus.



## Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda pārvalde

Pārskata periodā Noguldījumu garantiju fonda ieņēmumi no kredītiestāžu un krājaizdevu sabiedrību maksājumiem bija 8 289 521 lats un Apdrošināto aizsardzības fonda ieņēmumi no apdrošinātāju maksājumiem – 269 795 lati. Noguldījumu garantiju fonda investīciju ieņēmumi bija 646 156 lati, Apdrošināto aizsardzības fonda – 47 513 lati. Kopumā šo fondu aktīvi pieauguši par 9 250 965 latiem jeb 60%: Noguldījumu garantiju fonda aktīvi pieauguši par 8 935 677 latiem jeb 62.4%, bet Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvi pieauguši par 315 288 latiem jeb 28.5%. 2004. gada beigās Noguldījumu garantiju fonda tīrie finansiālie aktīvi bija 23 246 682 lati un Apdrošināto aizsardzības fonda – 1 421 605 lati.

Pārskata periodā Komisija izvietoja fondu līdzekļus īstermiņa Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīros. 2004. gada beigās no kopējā fondu vērtspapīru portfeļa 24% bija izvietoti ilgtermiņa vērtspapīros, pārējā līdzekļu daļa – īstermiņa vērtspapīros. Noguldījumu garantiju fonda vērtspapīru portfeli 23% veidoja ilgtermiņa vērtspapīri, pārējo daļu – īstermiņa vērtspapīri, savukārt Apdrošināto aizsardzības fonda vērtspapīru portfeli tie bija attiecīgi 41% un 59%. Noguldījumu garantiju fonda aktīvu ienesīgums 2004. gadā bija 3.50%, bet Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvu – 3.86%, kas tika noteikts kā attiecīgā fonda 2004. gada investīciju ieņēmumu (saņemto un uzkrāto) summas dalījums ar attiecīgā fonda vidējo aktīvu vērtību 2004. gadā.

Finanšu un kapitāla tirgus  
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

2005. gada 8. aprīlī



## Balance (latos)

### AKTĪVI

|                                                               | Skaidrojuma Nr. | 31.12.2004.       | 31.12.2003.       |
|---------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------|-------------------|
| <b>FONDU AKTĪVI</b>                                           |                 |                   |                   |
| <b>ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI</b>                                 |                 | <b>5 681 452</b>  | <b>5 695 626</b>  |
| Fondu ieguldījumi vērtspapiros                                | 3               | 5 681 452         | 5 695 626         |
| <b>APGROZĀMIE LĪDZEKĻI</b>                                    |                 | <b>18 986 835</b> | <b>9 721 696</b>  |
| <b>Norēķini par prasībām (debitori)</b>                       |                 | <b>2 370 284</b>  | <b>1 779 290</b>  |
| Tirgus dalībnieku saistības pret fondiem                      | 5               | 2 370 220         | 1 779 207         |
| Norēķini ar administratoriem par garantēto atlīdzību izmaksām | 2               | 64                | 83                |
| <b>Fondu ieguldījumi vērtspapiros</b>                         | 3               | <b>16 616 395</b> | <b>7 942 148</b>  |
| <b>Naudas līdzekļi</b>                                        |                 | <b>156</b>        | <b>258</b>        |
| <b>FONDU AKTĪVI KOPĀ</b>                                      |                 | <b>24 668 287</b> | <b>15 417 322</b> |
| <b>KOMISIJAS AKTĪVI</b>                                       |                 |                   |                   |
| <b>ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI</b>                                 | 4               | <b>171 491</b>    | <b>258 284</b>    |
| Nemateriālie ieguldījumi                                      |                 | 55 026            | 45 476            |
| Pamatlīdzekļi                                                 |                 | 98 942            | 145 196           |
| Kapitālieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos                   |                 | 17 287            | 36 870            |
| Avansa maksājumi par ilgtermiņa ieguldījumiem                 |                 | 236               | 30 742            |
| <b>APGROZĀMIE LĪDZEKĻI</b>                                    |                 | <b>1 243 700</b>  | <b>823 909</b>    |
| <b>Krājumi</b>                                                |                 | <b>942</b>        | <b>45</b>         |
| <b>Norēķini par prasībām (debitori)</b>                       |                 | <b>403 136</b>    | <b>204 626</b>    |
| Tirgus dalībnieku saistības pret Komisiju                     | 6               | 400 445           | 199 014           |
| Norēķini par pārējām prasībām                                 |                 | 2 287             | 4 107             |
| Norēķini par prasībām pret personālu                          |                 | 404               | 782               |
| Norēķini par nodokļiem                                        | 7               | -                 | 723               |
| <b>Nākamo periodu izdevumi</b>                                | 8               | <b>12 498</b>     | <b>12 125</b>     |
| <b>Naudas līdzekļi</b>                                        |                 | <b>827 124</b>    | <b>607 113</b>    |
| <b>KOMISIJAS AKTĪVI KOPĀ</b>                                  |                 | <b>1 415 191</b>  | <b>1 082 193</b>  |
| <b>AKTĪVI KOPĀ</b>                                            |                 | <b>26 083 478</b> | <b>16 499 515</b> |

No 35. lapas līdz 42. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa



## Bilance (latos)

### PASĪVI

|                                                     | Skaidrojuma Nr. | 31.12.2004.       | 31.12.2003.       |
|-----------------------------------------------------|-----------------|-------------------|-------------------|
| <b>FONDU PASĪVI</b>                                 |                 |                   |                   |
| <b>PAŠU KAPITĀLS</b>                                | 9               | <b>24 668 287</b> | <b>15 417 322</b> |
| Fondu tīrie finansiālie aktīvi (izpildes rezultāts) |                 | 24 668 287        | 15 417 322        |
| <b>KREDITORI</b>                                    |                 | -                 | -                 |
| <b>FONDU PASĪVI KOPĀ</b>                            |                 | <b>24 668 287</b> | <b>15 417 322</b> |
| <b>KOMISIJAS PASĪVI</b>                             |                 |                   |                   |
| <b>PAŠU KAPITĀLS</b>                                | 9               | <b>1 288 907</b>  | <b>1 064 683</b>  |
| Komisijas tīrie aktīvi (izpildes rezultāts)         |                 | 1 288 907         | 1 064 683         |
| <b>UZKRĀJUMI</b>                                    |                 | <b>113 595</b>    | -                 |
| Uzkrājumi atvaļinājumiem                            |                 | 113 595           | -                 |
| <b>KREDITORI</b>                                    |                 | <b>12 689</b>     | <b>17 510</b>     |
| Norēķini ar piegādātājiem                           | 10              | 12 689            | 17 341            |
| Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem          |                 | -                 | 69                |
| Saņemtie avansi Komisijas finansēšanai              |                 | -                 | 100               |
| <b>KOMISIJAS PASĪVI KOPĀ</b>                        |                 | <b>1 415 191</b>  | <b>1 082 193</b>  |
| <b>PASĪVI KOPĀ</b>                                  |                 | <b>26 083 478</b> | <b>16 499 515</b> |

No 35. lapas līdz 42. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus  
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas  
vadītāja

Rita Vanaga

2005. gada 8. aprīlī



## Ieņēmumu un izdevumu pārskats (latos)

|                                                                       | Skaidrojuma Nr. | 2004                    | 2003               |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|--------------------|
| <b>IEŅĒMUMI</b>                                                       |                 |                         |                    |
| AR KREDĪTIESTĀŽU UN KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBU                            |                 |                         |                    |
| UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI                                         |                 | 1 532 184               | 1 204 567          |
| Latvijas Bankas maksājumi                                             |                 | 960 000                 | 1 200 000          |
| Kredītiestāžu maksājumi                                               |                 | 566 320                 | -                  |
| Krājaizdevu sabiedrību maksājumi                                      |                 | 5 864                   | 4 567              |
| AR APDROŠINĀŠANAS UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI                       |                 | 740 876                 | 649 453            |
| Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi                          |                 | 42 314                  | 32 944             |
| Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi                            |                 | 698 562                 | 616 509            |
| AR VĒRTSPAPĪRU TIRGUS UN PENSIJU FONDU                                |                 |                         |                    |
| UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI                                         |                 | 218 227                 | 235 558            |
| Valsts budžeta dotācijas                                              |                 | 100 000                 | 150 000            |
| Vērtspapīru tirgus dalībnieku un privāto pensiju fondu maksājumi      |                 | 118 227                 | 85 558             |
| Vērtspapīru tirgus dalībnieku maksājumi                               |                 | 94 424                  | 66 605             |
| Privāto pensiju fondu maksājumi                                       |                 | 23 803                  | 18 953             |
| Pārējie ieņēmumi <sup>1</sup>                                         |                 | 19 943                  | 1                  |
| <b>IEŅĒMUMI KOPĀ</b>                                                  |                 | <b>2 511 230</b>        | <b>2 089 579</b>   |
| <b>IZDEVUMI</b>                                                       |                 |                         |                    |
| Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem                         |                 | (1 539 638)             | (1 485 469)        |
| Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem                         | 11              | (1 268 430)             | (1 225 698)        |
| Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas                     |                 | (271 208)               | (259 771)          |
| Darbinieku apdrošināšana                                              | 12              | (91 702)                | (82 960)           |
| Personāla profesionālā pilnveide un komandējumi                       |                 | (88 601)                | (67 381)           |
| Telekomunikācijas un informācija                                      |                 | (39 691)                | (35 820)           |
| Sabiedrības informēšanas un ārējās un iekšējās komunikācijas izdevumi |                 | (17 246)                | (17 615)           |
| Uzturēšanas un saimnieciskie izdevumi                                 |                 | (216 873 <sup>2</sup> ) | (71 147)           |
| Profesionālie pakalpojumi                                             |                 | (6 982)                 | (41 682)           |
| Dalība starptautiskajās organizācijās                                 |                 | (41 304 <sup>3</sup> )  | (9 195)            |
| Uzkrājumi atvaļinājumiem                                              |                 | (113 595)               | - <sup>4</sup>     |
| Kapitālo ieguldījumu nolietojums/amortizācija, izslēgšana             | 4               | (22 206)                | (24 021)           |
| <b>IZDEVUMI KOPĀ</b>                                                  |                 | <b>(2 177 838)</b>      | <b>(1 835 290)</b> |
| <b>Ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem</b>                            |                 | <b>333 392</b>          | <b>254 289</b>     |
| <b>Izdevumi Komisijas izveidei un darbības uzsākšanai</b>             | 4, 13           | <b>(98 818)</b>         | <b>(296 773)</b>   |
| <b>REZULTĀTS</b>                                                      |                 | <b>234 574</b>          | <b>(42 484)</b>    |

No 35. lapas līdz 42. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus  
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas  
vadītāja

Rita Vanaga

2005. gada 8. aprīlī

<sup>1</sup> Procentu ieņēmumi par līdzekļu atlikumu Komisijas norēķinu kontā.

<sup>2</sup> Posteņa izmaksas palielinājās sakarā ar telpu nomas maksājuma veikšanu no Komisijas kārtējā gada budžeta (145 026 lat). Par laiku līdz 2004. gada 9. janvārim telpu nomas maksājums tika veikts 2001. gadā kā priekšapmaksa no Komisijas izveides un uzsākšanas budžeta.

<sup>3</sup> Posteņa izmaksas palielinājās sakarā ar obligātās dalības maksas veikšanu Eiropas Savienības organizācijās, kurās dalība, sākot ar 2004. gada 1. maiju, Eiropas Savienības jaunajām dalībvalstīm bija obligāta.

<sup>4</sup> 2003. gadā uzkrājumi atvaļinājumiem netika veidoti.



## Naudas plūsmas pārskats (latos)

|                                                                       | Skaidrojuma Nr. | 2003                    | 2002               |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|--------------------|
| <b>IEŅĒMUMI</b>                                                       |                 |                         |                    |
| AR KREDĪTIESTĀŽU UN KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBU                            |                 |                         |                    |
| UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI                                         |                 | 1 371 064               | 1 204 177          |
| Latvijas Bankas maksājumi                                             |                 | 960 000                 | 1 200 000          |
| Kredītiestāžu maksājumi                                               |                 | 405 472                 |                    |
| Krājaizdevu sabiedrību maksājumi                                      |                 | 5 592                   | 4 177              |
| AR APDROŠINĀŠANAS UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI                       |                 | 711 532                 | 623 964            |
| Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi                          |                 | 38 707                  | 32 100             |
| Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi                            |                 | 672 825                 | 591 864            |
| AR VĒRTSPAPĪRU TIRGUS UN PENSIJU FONDU                                |                 |                         |                    |
| UZRAUDZĪBU SAISTĪTIE IEŅĒMUMI                                         |                 | 207 261                 | 215 374            |
| Valsts budžeta dotācijas                                              |                 | 100 000                 | 150 000            |
| Vērtspapīru tirgus dalībnieku un privāto pensiju fondu maksājumi      |                 | 107 261                 | 65 374             |
| Vērtspapīru tirgus dalībnieku maksājumi                               |                 | 85 192                  | 48 507             |
| Privāto pensiju fondu maksājumi                                       |                 | 22 069                  | 16 867             |
| Pārējie ieņēmumi <sup>5</sup>                                         |                 | 19 843                  | 100                |
| <b>IEŅĒMUMI KOPĀ</b>                                                  |                 | <b>2 309 700</b>        | <b>2 043 615</b>   |
| <b>IZDEVUMI</b>                                                       |                 |                         |                    |
| Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem                         |                 | (1 540 219)             | (1 486 148)        |
| Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem                         |                 | (1 269 011)             | (1 226 376)        |
| Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas                     |                 | (271 208)               | (259 772)          |
| Darbinieku apdrošināšana                                              |                 | (91 678)                | (82 962)           |
| Personāla profesionālā pilnveide un komandējumi                       |                 | (87 386)                | (70 767)           |
| Telekomunikācijas un informācija                                      |                 | (41 329)                | (30 940)           |
| Sabiedrības informēšanas un ārējās un iekšējās komunikācijas izdevumi |                 | (17 072)                | (20 770)           |
| Uzturēšanas un saimnieciskie izdevumi                                 |                 | (220 439 <sup>6</sup> ) | (71 086)           |
| Profesionālie pakalpojumi                                             |                 | (11 309)                | (38 142)           |
| Dalība starptautiskajās organizācijās                                 |                 | (39 805 <sup>7</sup> )  | (9 159)            |
| <b>IZDEVUMI KOPĀ</b>                                                  |                 | <b>(2 049 237)</b>      | <b>(1 809 974)</b> |
| <b>INVESTĪCIJU DARBĪBA</b>                                            |                 |                         |                    |
| Kapitālās iegādes                                                     |                 | (40 452)                | (40 780)           |
| <b>INVESTĪCIJU DARBĪBA KOPĀ</b>                                       |                 | <b>(40 452)</b>         | <b>(40 780)</b>    |
| <b>Naudas līdzekļu izmaiņas pārskata perioda laikā</b>                |                 | <b>220 011</b>          | <b>192 861</b>     |
| <b>Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda sākumā</b>               |                 | <b>607 113</b>          | <b>414 252</b>     |
| <b>Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda beigās</b>               |                 | <b>827 124</b>          | <b>607 113</b>     |

No 35. lapas līdz 42. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus  
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas  
vadītāja

Rita Vanaga

2005. gada 8. aprīlī

<sup>5</sup> Skatīt 1. parindi.

<sup>6</sup> Skatīt 2. parindi. Telpu nomas izdevumi 2004. gadā bija 148 625 lati.

<sup>7</sup> Skatīt 3. parindi. Dalības Eiropas Savienības organizācijās izdevumi 2004. gadā bija 35 898 lati.



## Pašu kapitāla izmaiņu pārskats (latos)

|                                                                                             |      | Komisijas<br>izveides un<br>darbības<br>uzsākšanas<br>budžeta<br>izpilde | Komisijas<br>finansēšanas<br>budžeta<br>izpilde | <b>Komisijas<br/>pašu<br/>kapitāls<br/>(tīrie aktīvi)</b> | Noguldījumu<br>garantiju<br>fonda tīrie<br>finansiālie<br>aktīvi | Apdrošināto<br>aizsardzības<br>fonda tīrie<br>finansiālie<br>aktīvi | <b>Fondu<br/>pašu<br/>kapitāls<br/>(tīrie<br/>finansiālie<br/>aktīvi)</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Skaidrojuma Nr.                                                                             |      |                                                                          |                                                 |                                                           |                                                                  |                                                                     |                                                                           |
| <b>Izpildes<br/>rezultāts</b>                                                               |      |                                                                          |                                                 |                                                           |                                                                  |                                                                     |                                                                           |
| <b>31.12.2002.</b>                                                                          |      | <b>438 904</b>                                                           | <b>700 911</b>                                  | <b>1 139 815</b>                                          | <b>7 644 979</b>                                                 | <b>857 578</b>                                                      | <b>8 502 557</b>                                                          |
| Pamatlīdzekļu<br>nolietojums/<br>izslēgšana,<br>kas attiecināts<br>uz izpildes<br>rezultātu | 1    | -                                                                        | (32 648)                                        | <b>(32 648)</b>                                           | -                                                                | -                                                                   | -                                                                         |
| Pārskata perioda<br>izpildes rezultāts                                                      |      | (296 773)                                                                | 254 289                                         | <b>(42 484)</b>                                           | 6 666 026                                                        | 248 739                                                             | <b>6 914 765</b>                                                          |
| <b>Izpildes<br/>rezultāts</b>                                                               |      |                                                                          |                                                 |                                                           |                                                                  |                                                                     |                                                                           |
| <b>31.12.2003.</b>                                                                          |      | <b>142 131</b>                                                           | <b>922 552</b>                                  | <b>1 064 683</b>                                          | <b>14 311 005</b>                                                | <b>1 106 317</b>                                                    | <b>15 417 322</b>                                                         |
| Pamatlīdzekļu<br>nolietojums/<br>izslēgšana,<br>kas attiecināts<br>uz izpildes<br>rezultātu | 1, 4 | -                                                                        | (10 350)                                        | <b>(10 350)</b>                                           | -                                                                | -                                                                   | -                                                                         |
| Pārskata perioda<br>izpildes rezultāts                                                      |      | (98 818)                                                                 | 333 392                                         | <b>234 574</b>                                            | 8 935 677                                                        | 315 288                                                             | <b>9 250 965</b>                                                          |
| <b>Izpildes<br/>rezultāts</b>                                                               |      |                                                                          |                                                 |                                                           |                                                                  |                                                                     |                                                                           |
| <b>31.12.2004.</b>                                                                          |      | <b>43 313</b>                                                            | <b>1 245 594</b>                                | <b>1 288 907</b>                                          | <b>23 246 682</b>                                                | <b>1 421 605</b>                                                    | <b>24 668 287</b>                                                         |

No 35. lapas līdz 42. lapai sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu un kapitāla tirgus  
komisijas priekšsēdētājs

Uldis Cērps

Finanšu daļas  
vadītāja

Rita Vanaga

2005. gada 8. aprīlī

## Finanšu pārskatu skaidrojumi

Finanšu un kapitāla tirgus komisija izveidota un darbojas saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumu. Komisijas darbības mērķis ir veicināt ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību un finanšu un kapitāla tirgus attīstību un stabilitāti.

### 1. Komisijas grāmatvedības politika

#### Pārskatu sagatavošanas pamats

Finanšu pārskati tika sagatavoti, pamatojoties uz 2004. gada 30. novembra Ministra kabineta noteikumos Nr. 999 "Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu gada pārskatu sagatavošanas kārtība" norādītajiem pamatprincipiem.

Pārskata periodā un iepriekšējos pārskata periodos izmantotie grāmatvedības principi tika piemēroti konsekventi, izņemot atvaļinājumu izdevumu uzskaiti. Uzkrāšanas princips atvaļinājuma izdevumu uzskaitē pirmo reizi tika piemērots, sākot ar 2004. gadu. Pārskata perioda finanšu pārskatos uzkrātās atvaļinājuma izmaksas atspoguļotas ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "Uzkrājumi atvaļinājumiem".

Komisija atspoguļoja visus aktīvus un saistības, tajā skaitā Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda aktīvus un saistības, vienā kopējā bilancē. Komisija atspoguļoja visus Komisijas finansēšanas ieņēmumus un izdevumus un Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda ieņēmumus un izdevumus vienā kopējā ieņēmumu un izdevumu pārskatā.

Kā atsevišķi skaidrojumi finanšu pārskatiem tika sagatavoti arī Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda naudas plūsmas pārskats un ieņēmumu un izdevumu pārskats.

Par Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta izpildi finanšu pārskatos tika iekļauts atsevišķs skaidrojums. Komisijas darbības sākumā iegādātie aktīvi tika izmantoti Komisijas darbības nodrošināšanai, tāpēc šie aktīvi tika iekļauti Komisijas kopējā bilancē.

#### Finanšu pārskatu sagatavošanas principi

Finanšu pārskati tika sagatavoti, lietojot šādus grāmatvedības principus:

- Finanšu pārskati, izņemot naudas plūsmas pārskatu, tika sagatavoti saskaņā ar uzkrāšanas principu. Tas paredz, ka darījumus un notikumus finanšu pārskatos atzīst periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini. Ieņēmumi tiek noteikti, pamatojoties uz likumā noteiktajiem Latvijas Bankas un valsts budžeta maksājumiem, kā arī pamatojoties uz finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saimnieciskajām operācijām, par ko tiek iesniegti pārskati par veicamajiem maksājumiem. Izdevumi tiek atzīti, kad tie radušies, t.sk. uzkrātās atvaļinājumu izmaksas atbilstoši darbinieku nostrādātajam periodam. Atvaļinājumu uzkrātās izmaksas tiek noteiktas katram darbiniekam par apmaksājamajām atvaļinājuma dienām, kas uzkrātas līdz kalendārā gada 31. decembrim, kā arī par daļu no atvaļinājuma pabalsta, kas ir proporcionāla uzkrāto atvaļinājuma dienu skaitam.
- Aktīvi tiek atzīti iegādes vērtībā. Aktīvus grāmato to iegādes datumā vai nu samaksātās naudas, vai tās ekvivalentu summā, vai arī citā pirkšanas atbildības patiesajā vērtībā, kurai pieskaitītas jebkuras citas uz aktīva iegādi tieši attiecināmas izmaksas.
- Darījumi un citi notikumi tiek atspoguļoti saskaņā ar darījuma būtības principu, kas nosaka, ka darījumi un notikumi jāuzskaita un jāuzrāda atbilstoši to saturam un ekonomiskajai būtībai, nevis tikai to juridiskajai formai.
- Finanšu pārskati tiek sagatavoti, ievērojot darbības nepārtrauktības pieņēmumu.

#### Ilgtermiņa ieguldījumi

Ilgtermiņa ieguldījumi tika atzīti saskaņā ar Finanšu ministrijas instrukcijā "Valsts (pašvaldības) budžeta iestāžu, pašvaldību budžetu grāmatvedības uzskaites instrukcija" noteiktajiem pamatprincipiem. Ilgtermiņa ieguldījumiem piemērotas pamatlīdzekļu nolietojuma normas saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 6. marta noteikumiem Nr. 96 "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām", kas paredz šādas nolietojuma likmes (procenti gadā):

- |                                           |      |
|-------------------------------------------|------|
| • skaitļošanas iekārtām un to aprikojumam | 35%; |
| • pārējiem pamatlīdzekļiem                | 20%. |

Pamatlīdzekļu aprēķinātais nolietojums tika iekļauts Komisijas ieņēmumu un izdevumu pārskatā, izņemot no budžeta iestādēm (Apdrošināšanas uzraudzības inspekcijas, Vērtspapīru tirgus komisijas, Noguldījumu garantiju fonda pārvaldes) 2001. gada 1. jūlijā pārņemtos pamatlīdzekļus, kuru nolietojums Komisijas bilancē samazināja pamatlīdzekļu bilances vērtību un Komisijas pašu kapitālu (tīros aktīvus). Šādu metodiku paredz "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām", jo attiecīgajās budžeta iestādēs pamatlīdzekļu vērtība tika iekļauta izmaksās to iegādes brīdī, veidojot pašu kapitālā par šo vērtību pamatlīdzekļu fondu. Komisija pamatlīdzekļiem aprēķina nolietojumu, līdz to atlikusī vērtība sasniedz 5 latus.



Kapitālieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos tiek piemērotas šādas amortizācijas likmes (procenti gadā):

- drošības sistēmām 33%;
- telpu apdarei 20%.

Kapitālieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos aprēķinātais nolietojums/amortizācija tika iekļauts ieņēmumu un izdevumu pārskatā.

### **Vērtspapīri**

Komisijas valdījumā esošie vērtspapīri tiek turēti līdz termiņa beigām. Ilgtermiņa vērtspapīru novērtēšanai tiek izmantota faktiskās procentu likmes amortizācijas metode. Īstermiņa vērtspapīru novērtēšanai tiek izmantota lineārā diskonta amortizācijas metode.

### **Norēķini par prasībām**

Komisija stingri rūpējas par savlaicīgu saistību izpildi. Šaubīga debitora rašanās gadījumā debitors tiek izslēgts no bilances posteņa "Norēķini par prasībām (debitori)", samazinot Komisijas ieņēmumus tajā pārskata periodā, kura laikā tas tiek izslēgts. Pārskata periodā Komisija nav izslēgusi no prasībām debitoru parādus.



## 2. Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda ieņēmumu un izdevumu faktiskā izpilde un naudas plūsma (latos)

Lai aizsargātu apdrošināto intereses, ar 2002. gada 6. decembri apstiprināto lēmumu Nr. 322 "Par izmaksu veikšanas kārtību no Apdrošināto aizsardzības fonda likvidējamās apdrošināšanas akciju sabiedrības "AK Alianse" bankrota gadījumā" Komisijas padome noteica kārtību izmaksām no Apdrošināto aizsardzības fonda un tālāko līdzekļu izmantošanas apdrošināšanas atlīdzību izmaksām uzraudzību likvidējamās apdrošināšanas akciju sabiedrības administratoram. Aizsargājot apdrošināto intereses, apdrošināšanas atlīdzības personām izmaksātas no Apdrošināto aizsardzības fonda šīs sabiedrības bankrota gadījumā kopsummā 8 607 latu apmērā (2003. gadā – 6 588 latu, 2004. gadā – 2 019 latu).

|                                                         | Ieņēmumu<br>un izdevumu faktiskā<br>izpilde 2004. gadā | Ieņēmumu un<br>izdevumu faktiskā<br>izpilde 2003. gadā |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| <b>IEŅĒMUMI</b>                                         |                                                        |                                                        |
| Ieņēmumi Noguldījumu garantiju fondā                    | 8 289 521                                              | 6 263 766                                              |
| Kreditistāžu maksājumi                                  | 8 283 228                                              | 6 258 796                                              |
| Krājaizdevu sabiedrību maksājumi                        | 6 293                                                  | 4 970                                                  |
| Ieņēmumi Apdrošināto aizsardzības fondā                 | 269 795                                                | 215 915                                                |
| Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi            | 38 839                                                 | 34 674                                                 |
| Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi              | 230 956                                                | 181 241                                                |
| Investīciju ieņēmumi                                    | 693 668                                                | 441 672                                                |
| Noguldījumu garantiju fondā                             | 646 156                                                | 402 260                                                |
| Apdrošināto aizsardzības fondā                          | 47 512                                                 | 39 412                                                 |
| <b>IEŅĒMUMI KOPĀ</b>                                    | <b>9 252 984</b>                                       | <b>6 921 353</b>                                       |
| <b>IZDEVUMI</b>                                         |                                                        |                                                        |
| Atlīdzību izmaksa no Apdrošināto aizsardzības fonda     | (2 019)                                                | (6 588)                                                |
| <b>IZDEVUMI KOPĀ</b>                                    | <b>(2 019)</b>                                         | <b>(6 588)</b>                                         |
| <b>REZULTĀTS</b>                                        | <b>9 250 965</b>                                       | <b>6 914 765</b>                                       |
|                                                         |                                                        |                                                        |
|                                                         | <b>Naudas plūsma<br/>2004. gadā</b>                    | <b>Naudas plūsma<br/>2003. gadā</b>                    |
| <b>FINANSĒŠANA</b>                                      |                                                        |                                                        |
| Maksājumi Noguldījumu garantiju fondā                   | 7 714 154                                              | 5 182 573                                              |
| Kreditistāžu maksājumi                                  | 7 707 891                                              | 5 179 138                                              |
| Krājaizdevu sabiedrību maksājumi                        | 6 263                                                  | 3 435                                                  |
| Maksājumi Apdrošināto aizsardzības fondā                | 254 150                                                | 204 706                                                |
| Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksājumi            | 33 191                                                 | 35 362                                                 |
| Pārējo apdrošināšanas sabiedrību maksājumi              | 220 959                                                | 169 344                                                |
| <b>NAUDAS PLŪSMA NO FINANSĒŠANAS</b>                    | <b>7 968 304</b>                                       | <b>5 387 279</b>                                       |
| <b>INVESTĪCIJU DARBĪBA</b>                              |                                                        |                                                        |
| Ieguldījumu (pieaugums)/samazinājums                    | (8 517 645)                                            | (5 798 453)                                            |
| Parāda vērtspapīru (pieaugums)/                         |                                                        |                                                        |
| samazinājums Noguldījumu garantiju fondā                | (8 221 144)                                            | (5 523 775)                                            |
| Parāda vērtspapīru (pieaugums)/                         |                                                        |                                                        |
| samazinājums Apdrošināto aizsardzības fondā             | (296 501)                                              | (274 678)                                              |
| Investīciju ieņēmumi                                    | 551 239                                                | 377 933                                                |
| Procentu maksa Noguldījumu garantiju fondā              | 506 840                                                | 341 328                                                |
| Procentu maksa Apdrošināto aizsardzības fondā           | 44 399                                                 | 36 605                                                 |
| <b>NAUDAS PLŪSMA NO INVESTĪCIJU DARBĪBAS</b>            | <b>(7 966 406)</b>                                     | <b>(5 420 520)</b>                                     |
| <b>IZDEVUMI</b>                                         |                                                        |                                                        |
| Atlīdzību izmaksa no Apdrošināto aizsardzības fonda     | (2 000)                                                | (6 671)                                                |
| <b>IZDEVUMI KOPĀ</b>                                    | <b>(2 000)</b>                                         | <b>(6 671)</b>                                         |
| <b>NAUDAS PLŪSMAS REZULTĀTS</b>                         | <b>(102)</b>                                           | <b>(39 912)</b>                                        |
| <b>Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda sākumā</b> | <b>258</b>                                             | <b>40 170</b>                                          |
| <b>Naudas līdzekļu atlikums pārskata perioda beigās</b> | <b>156</b>                                             | <b>258</b>                                             |



### 3. Ieguldījumi vērtspapīros

Šajā postenī tika atspoguļoti iepirktie Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri. Ilgtermiņa vērtspapīru vērtība bilancē tika atspoguļota to amortizētās iegādes vērtībā. Īstermiņa vērtspapīru vērtība bilancē tika atspoguļota to vērtībā, kas iegūta, lineāri amortizējot diskontu.

Fondu ieguldījumi bija izvietoti Latvijas valsts vērtspapīru emisijās ar šādiem raksturlielumiem:

#### Fondu ieguldījumu termiņstruktūra 2004. gada 31. decembrī

| Emisijas Nr. | Emisijas datums | Dzēšanas datums | Gada ienesīguma<br>likme (%) | Nominālvērtība<br>(latos) | Bilances vērtība<br>(latos) |
|--------------|-----------------|-----------------|------------------------------|---------------------------|-----------------------------|
| LV0000580017 | 14.02.2003.     | 14.02.2013.     | 4.89                         | 3 785 000                 | 3 995 081                   |
| LV0000570034 | 08.05.2002.     | 08.05.2007.     | 5.18                         | 1 618 300                 | 1 647 035                   |
| LV0000560035 | 29.08.2003.     | 29.08.2006.     | 3.97                         | 38 900                    | 39 336                      |
|              |                 |                 |                              | 5 442 200                 | 5 681 452                   |

| Emisijas Nr. | Emisijas datums | Dzēšanas datums | Gada ienesīguma<br>likme (%) | Nominālvērtība<br>(latos) | Bilances vērtība<br>(latos) |
|--------------|-----------------|-----------------|------------------------------|---------------------------|-----------------------------|
| LV0000540813 | 17.11.2004.     | 17.11.2005.     | 3.68                         | 84 300                    | 81 631                      |
| LV0000540805 | 08.10.2004.     | 07.10.2005.     | 3.73                         | 3 203 500                 | 3 114 047                   |
| LV0000540771 | 04.06.2004.     | 03.06.2005.     | 3.61                         | 3 191 000                 | 3 143 479                   |
| LV0000540763 | 23.04.2004.     | 22.04.2005.     | 3.87                         | 3 685 200                 | 3 642 452                   |
| LV0000532083 | 17.12.2004.     | 17.06.2005.     | 3.48                         | 730 500                   | 718 834                     |
| LV0000532075 | 22.10.2004.     | 22.04.2005.     | 3.77                         | 2 246 900                 | 2 221 043                   |
| LV0000532067 | 06.08.2004.     | 04.02.2005.     | 3.58                         | 3 707 600                 | 3 694 909                   |
|              |                 |                 |                              | 16 849 000                | 16 616 395                  |

#### Fondu ieguldījumu termiņstruktūra 2003. gada 31. decembrī

| Emisijas Nr. | Emisijas datums | Dzēšanas datums | Gada ienesīguma<br>likme (%) | Nominālvērtība<br>(latos) | Bilances vērtība<br>(latos) |
|--------------|-----------------|-----------------|------------------------------|---------------------------|-----------------------------|
| LV0000580017 | 14.02.2003.     | 14.02.2013.     | 4.89                         | 3 785 000                 | 4 004 740                   |
| LV0000570034 | 08.05.2002.     | 08.05.2007.     | 5.18                         | 1 618 300                 | 1 651 449                   |
| LV0000560035 | 29.08.2003.     | 29.08.2006.     | 3.97                         | 38 900                    | 39 437                      |
| LV0000540755 | 03.12.2003.     | 03.12.2004.     | 3.62                         | 717 800                   | 694 272                     |
| LV0000540748 | 24.09.2003.     | 24.09.2004.     | 3.49                         | 1 047 100                 | 1 020 811                   |
| LV0000540730 | 06.08.2003.     | 06.08.2004.     | 3.14                         | 1 590 300                 | 1 560 681                   |
| LV0000540722 | 07.05.2003.     | 07.05.2004.     | 3.18                         | 3 000 700                 | 2 967 612                   |
| LV0000532026 | 22.10.2003.     | 23.04.2004.     | 3.31                         | 1 680 500                 | 1 663 181                   |
| LV0000532018 | 02.07.2003.     | 02.01.2004.     | 2.85                         | 35 600                    | 35 591                      |
|              |                 |                 |                              | 13 514 200                | 13 637 774                  |

Vērtspapīru bilances vērtībā iekļautais uzkrātais ienākums pārskata perioda beigās bija sadalīts šādi:

|                                                   | 31.12.2004. | 31.12.2003. |
|---------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Noguldījumu garantiju fonda uzkrātais ienākums    | 411 809     | 322 649     |
| Apdrošināto aizsardzības fonda uzkrātais ienākums | 30 995      | 32 166      |
|                                                   | 442 804     | 354 815     |



#### 4. Ilgtermiņa ieguldījumi

|                                              | Nemateriālie<br>ieguldījumi         | Pamatlīdzekļi                             |                        |                               | Kapitāl-<br>ieguldījumi<br>nomātajos<br>pamatli-<br>dzekļos | Avansa<br>maksājumi<br>par<br>ilgtermiņa<br>ieguldi-<br>jumiem | Kopā           |
|----------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------|
|                                              | Licences<br>un dator-<br>programmas | Skait-<br>ļošanas<br>un biroja<br>tehnika | Transporta<br>līdzekļi | Pārējie<br>pamat-<br>līdzekļi |                                                             |                                                                |                |
| <b>Bilances vērtība 31.12.2003.</b>          | <b>45 476</b>                       | <b>62 660</b>                             | <b>15 036</b>          | <b>67 500</b>                 | <b>36 870</b>                                               | <b>30 742</b>                                                  | <b>258 284</b> |
| Iegādāts pārskata periodā                    | 3 452                               | 26 635                                    | -                      | 2 261                         | 432                                                         | 9 622                                                          | 42 402         |
| Pārvērtēts                                   | -                                   | 57                                        | -                      | 1 536                         | -                                                           | -                                                              | 1 593          |
| Norakstīts vai izņemts<br>no darbības        | -                                   | (22 308)                                  | -                      | (16 754)                      | -                                                           | -                                                              | (39 062)       |
| Pārcelts <sup>8</sup>                        | 40 128                              | -                                         | -                      | -                             | -                                                           | (40 128)                                                       | -              |
| <b>31.12.2004.</b>                           | <b>89 056</b>                       | <b>67 044</b>                             | <b>15 036</b>          | <b>54 543</b>                 | <b>37 302</b>                                               | <b>236</b>                                                     | <b>263 217</b> |
| <b>Nolietojums</b>                           |                                     |                                           |                        |                               |                                                             |                                                                |                |
| Pārskata periodā<br>aprēķinātais nolietojums | 34 030                              | 45 245                                    | 5 907                  | 22 084                        | 20 015                                                      | -                                                              | 127 281        |
| Norakstīto pamatlīdzekļu<br>nolietojums      | -                                   | (20 515)                                  | -                      | (15 040)                      | -                                                           | -                                                              | (35 555)       |
| <b>31.12.2004.</b>                           | <b>34 030</b>                       | <b>24 730</b>                             | <b>5 907</b>           | <b>7 044</b>                  | <b>20 015</b>                                               | <b>-</b>                                                       | <b>91 726</b>  |
| <b>Bilances vērtība 31.12.2004.</b>          | <b>55 026</b>                       | <b>42 314</b>                             | <b>9 129</b>           | <b>47 499</b>                 | <b>17 287</b>                                               | <b>236</b>                                                     | <b>171 491</b> |

Ilgtermiņa ieguldījumu kustība 2004. gadā, kas norāda izdevumu apmēra atspoguļošanu ieņēmumu un izdevumu pārskatā un pašu kapitāla pārskatā:

|                                                                                                                 | Aprēķinātais<br>nolietojums | Norakstīts vai<br>izņemts no<br>darbības,<br>izslēdzot uzkrāto<br>nolietojumu | Pārvērtēts | Iegāde<br>(apmaiņa<br>garantijas<br>laikā) | Kopā                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------------------|----------------------|
| Kapitālo ieguldījumu<br>nolietojums/ amortizācija,<br>izslēgšana, kas iekļauta ieņēmumu<br>un izdevumu pārskatā | 117 262                     | 1 581                                                                         | -          | (1 929)                                    | 116 914 <sup>9</sup> |
| Pamatlīdzekļu nolietojums/<br>izslēgšana, kas tieši attiecināts<br>uz izpildes rezultātu                        | 10 019                      | 1 924                                                                         | (1 593)    | -                                          | 10 350               |
|                                                                                                                 | 127 281                     | 3 505 <sup>10</sup>                                                           | (1 593)    | (1 929)                                    | 127 264              |

2004. gada 31. decembrī avansa maksājumi par ilgtermiņa ieguldījumiem bija veikti 236 latu apmērā – par Komisijas grāmatvedības programmas pilnveidošanu.

Pamatlīdzekļi, kuru nolietojums Komisijas bilanci samazināja pamatlīdzekļu bilances vērtību un Komisijas pašu kapitālu (tiros aktīvus), 2004. gada 31. decembrī bija 21. To atlikusi vērtība 2004. gada 31. decembrī ir 7 243 lati, no tās nolietojums 7 178 latu apmērā atspoguļosies nākamajos pārskata periodos.

To pamatlīdzekļu, kuru atlikusi vērtība līdz to lietošanas beigām paliek nemainīga – 5 lati katram pamatlīdzeklim –, skaits Komisijā ir 989.

<sup>8</sup> Šajā rindā rindā atspoguļota konkrēto aktīvu vērtību iekļaušana ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā, izslēdzot iepriekšējā un pārskata periodā veikto avansa maksājumu summu par šiem ilgtermiņa ieguldījumiem.

<sup>9</sup> Komisijas kapitālo ieguldījumu nolietojuma/amortizācijas izslēgšanas kopsumma veidojas no ilgtermiņa ieguldījumu, kas iegādāti par Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta līdzekļiem (skat. 13. skaidrojumu), nolietojuma 94 708 latu apmērā un pārējo pamatlīdzekļu nolietojuma, to vērtības izmaiņām un izslēgšanas 22 206 latu apmērā (skat. Komisijas ieņēmumu un izdevumu pārskatu).

<sup>10</sup> Norakstīto un no darbības izņemto ilgtermiņa ieguldījumu vērtība veidojas kā norakstītās sākotnējās vērtības un norakstītā nolietojuma starpība.



## 5. Tirgus dalībnieku saistības pret fondiem

Šajā postenī tika atspoguļotas finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saistības pret Noguldījumu garantiju fondu un Apdrošināto aizsardzības fondu par 2004. gada 4. ceturksni un 2003. gada 4. ceturksni.

|                                                                 | 31.12.2004. | 31.12.2003. |
|-----------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Tirgus dalībnieku saistības pret Noguldījumu garantiju fondu    | 2 295 400   | 1 720 032   |
| Kreditēstāžu saistības                                          | 2 293 840   | 1 718 502   |
| Krājaizdevu sabiedrību saistības                                | 1 560       | 1 530       |
| Tirgus dalībnieku saistības pret Apdrošināto aizsardzības fondu | 74 820      | 59 175      |
| Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību saistības                    | 12 867      | 7 219       |
| Pārējo apdrošināšanas sabiedrību saistības                      | 61 953      | 51 956      |
|                                                                 | 2 370 220   | 1 779 207   |

## 6. Tirgus dalībnieku saistības pret Komisiju

Šajā postenī tika atspoguļotas finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saistības pret Komisiju pārskatā norādītajā datumā attiecīgi par 2004. gada 4. ceturksni un 2003. gada 4. ceturksni.

Finanšu un kapitāla tirgus segmentu saistības pret Komisiju:

|                                                                | 31.12.2004. | 31.12.2003. |
|----------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Kreditēstāžu saistības                                         | 160 848     | -           |
| Krājaizdevu sabiedrību saistības                               | 1 577       | 1 305       |
| Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību saistības                   | 12 407      | 8 800       |
| Pārējo apdrošināšanas sabiedrību saistības                     | 189 321     | 163 584     |
| Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību saistības                     | 16 454      | 11 792      |
| Ieguldījumu brokeru sabiedrību saistības                       | 8 385       | 4 837       |
| Latvijas Centrālā depozitārija un Rīgas Fondu biržas saistības | 4 901       | 3 878       |
| Privāto pensiju fondu saistības                                | 6 552       | 4 818       |
|                                                                | 400 445     | 199 014     |

## 7. Norēķini par nodokļiem

| Nodokļa veids                                                                             | Atlikums<br>31.12.2003. | Aprēķināts<br>pārskata<br>periodā | Samazināts<br>obligāto<br>iemaksu<br>aprēķins | Samaksāts<br>pārskata<br>periodā | Atlikums<br>31.12.2004. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------|
| Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (obligātās iemaksas) saistības/(pārmaksa) | -                       | 375 294                           | (2 012)                                       | (373 282)                        | -                       |
| Iedzīvotāju ienākuma nodokļa saistības/(pārmaksa)                                         | (723)                   | 286 685                           | -                                             | (285 962)                        | -                       |
|                                                                                           | (723)                   | 661 979                           | (2 012)                                       | (659 244)                        | -                       |

Obligāto iemaksu aprēķins samazināts saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem par darba ņēmēju obligāto iemaksu objektu, kas pārsniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

## 8. Nākamo periodu izdevumi

|                                                              | 31.12.2004. | 31.12.2003. |
|--------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Priekšapmaksa par telpu nomu līdz nākamā perioda 9. janvārim | 3 599       | 4 110       |
| Programmnodrošinājuma abonementmaksa                         | 3 404       | 3 164       |
| Periodiskā literatūra                                        | 2 125       | 2 177       |
| Biedra naudas maksājumi                                      | -           | 1 499       |
| Citi nākamo periodu izdevumi                                 | 3 370       | 1 175       |
|                                                              | 12 498      | 12 125      |



## 9. Pašu kapitāls

Šajā postenī tika atspoguļoti Komisijas tiešie aktīvi (budžeta izpildes rezultāts) un Komisijas pārvaldījumā esošo fondu tiešie finansiālie aktīvi (izpildes rezultāts). To kustība skaidrota "Pašu kapitāla izmaiņu pārskatā" un tā skaidrojumos.

## 10. Norēķini ar piegādātājiem

Šajā postenī tika atspoguļoti parādi par pārskata gadā Komisijai piegādātajiem materiāliem un pakalpojumiem pārskatā norādītajā datumā.

## 11. Darba algas un pārējie maksājumi darbiniekiem

Šajā postenī tika atspoguļots Komisijas darbinieku atalgojums un atlīdzības par noteikta darba veikšanu Komisijā. Padomes locekļu atalgojuma izdevumi no kopējiem atalgojuma izdevumiem ir 17.18%. Komisijā 2004. gada beigās strādāja 89 darbinieki, amata vietas Komisijā gada beigās bija 89.

|                                                                           | 2004      | 2003      |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|
| Darba alga un pārējie maksājumi darbiniekiem                              | 1 268 430 | 1 225 698 |
| t.sk. Komisijas padomes locekļu atalgojums                                | 218 179   | 211 215   |
| t.sk. Konsultatīvās finanšu un kapitāla tirgus padomes locekļu atalgojums | 3 250     | -         |
| Vidējais darbinieku skaits gadā                                           | 91        | 88        |
| t.sk. Komisijas padomes locekļu skaits                                    | 5         | 5         |
| t.sk. Konsultatīvās finanšu un kapitāla tirgus padomes locekļu skaits     | 4         | -         |

## 12. Darbinieku apdrošināšana

Komisijas darbinieku apdrošināšanas faktiskie izdevumi:

|                                               | 2004   | 2003   |
|-----------------------------------------------|--------|--------|
| Dzīvības apdrošināšana ar uzkrājuma veidošanu | 67 402 | 60 399 |
| Veselības apdrošināšana                       | 20 356 | 17 051 |
| Nelaimes gadījumu apdrošināšana               | 3 944  | 5 510  |
|                                               | 91 702 | 82 960 |

Saskaņā ar Komisijas padomes lēmumu apstiprināto "Komisijas darbinieku veselības apdrošināšanas, apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem un dzīvības apdrošināšanas ar uzkrājumu veidošanu kārtību" 2004. gadā Komisija ir veikusi tās darbinieku apdrošināšanu, t.sk. to darbinieku dzīvības apdrošināšanu ar uzkrājuma veidošanu, kuri nostrādājuši finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības iestādēs ne mazāk kā piecus gadus, kā arī visu Komisijas amatpersonu dzīvības apdrošināšanu ar uzkrājuma veidošanu.

## 13. Komisijas izveides un darbības uzsākšanas budžeta izdevumi

Komisija tās izveidei un darbības uzsākšanai piešķirtos līdzekļus pabeidza izlietot 2002. gadā. 2004. gada ieņēmumu un izdevumu pārskatā iekļautas izmaksas 4 110 latu apmērā par telpu nomu, par ko maksājums tika veikts avansā 2001. gadā par 2.5 gadiem no Komisijas izveides un darbības uzsākšanas līdzekļiem. Tāpat ieņēmumu un izdevumu pārskatā iekļautas izmaksas par aprēķināto nolietojumu 94 708 latu apmērā ilgtermiņa ieguldījumiem, kas veikti no Komisijas izveides un darbības uzsākšanas līdzekļiem. Šie izdevumi kopsummā 98 818 latu apmērā tika atspoguļoti nošķirti pārskata perioda ieņēmumu un izdevumu pārskatā, un to rezultāts ir iekļauts Komisijas budžeta izpildē. 2003. gada ieņēmumu un izdevumu pārskatā iekļautas izmaksas par telpu nomu 169 861 latu apmērā un par aprēķināto nolietojumu 126 912 latu apmērā.

## 14. Komisijas darbībai nozīmīgi līgumi

2000. gada 5. decembrī tika noslēgts līgums starp Latvijas Banku un SIA "Drave" par telpu nomu nekustamajā īpašumā Kungu ielā 1, Rīgā uz 10 gadiem, kurš starp Komisiju un SIA "Drave" pārjaunots 2001. gada 2. augustā. Komisijas telpu nomas izdevumu summa ceturksnī ir 68 493 ASV dolāri (gadā 273 972 ASV dolāri). Komisijai rakstveidā vienojoties ar iznomātāju, līgums var tikt izbeigts pirms termiņa. Komisijai nav nodoma izbeigt līgumu.



## 15. Tiesvedība un prasības

Komisija, pildot Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likumā noteiktās funkcijas, savā uzraudzības darbībā var tikt iesaistīta tiesas procesos. Finanšu pārskatu parakstīšanas brīdī Komisija kā atbildētājs bija iesaistīta vienā mantiska rakstura tiesas prāvā. Administratīvajā rajona tiesā 2004. gada 18. martā sāka tiesvedība, pamatojoties uz fiziskās personas pieteikumu Administratīvajai rajona tiesai ar lūgumu atcelt Komisijas padomes 2004. gada 16. janvāra lēmumu Nr. 4 un piedzīt no Komisijas par labu fiziskajai personai 19 027 latus. Komisijas padome uzskata, ka šis lēmums pieņemts pamatoti un pieteikums tiesai ir pilnībā noraidāms. Pirmās instances tiesa lēma par labu Komisijai. Kaut arī fiziskā persona tiesas nolēmumu ir pārsūdzējusi apelācijas kārtībā, Komisija uzskata, ka iespējamais apelācijas tiesas spriedums Komisijai būs labvēlīgs.



## REVIDENTU ZIŅOJUMS

Latvijas Republikas Saeimai

Mēs esam veikuši Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk tekstā – Komisija) 2004. gada finanšu pārskatu, kas atspoguļoti no 5. līdz 17. lappusei, revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver Komisijas 2004. gada 31. decembra bilanci, 2004. gada ieņēmumu un izdevumu pārskatu, naudas plūsmas pārskatu, pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un skaidrojumus. Par šiem finanšu pārskatiem ir atbildīga Komisijas vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko izsakām par šiem finanšu pārskatiem, pamatojoties uz mūsu veikto revīziju.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver finanšu pārskatos norādīto summu un citas finanšu pārskatos ietvertās informācijas pamatojuma pārbaudi izlases veidā. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un nozīmīgu vadības izdarīto pieņemumu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu satura izvērtējumu. Uzskatām, ka veiktā revīzija ir devusi pietiekamu pamatojumu mūsu atzinuma izteikšanai.

Mūsaprāt iepriekš minētie finanšu pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas finansiālo stāvokli 2004. gada 31. decembrī, tās darbības rezultātiem un naudas plūsmu 2004. gadā saskaņā ar Latvijas Republikas Valsts kases instrukcijās noteiktajiem grāmatvedības pamatprincipiem, ko piemēro Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

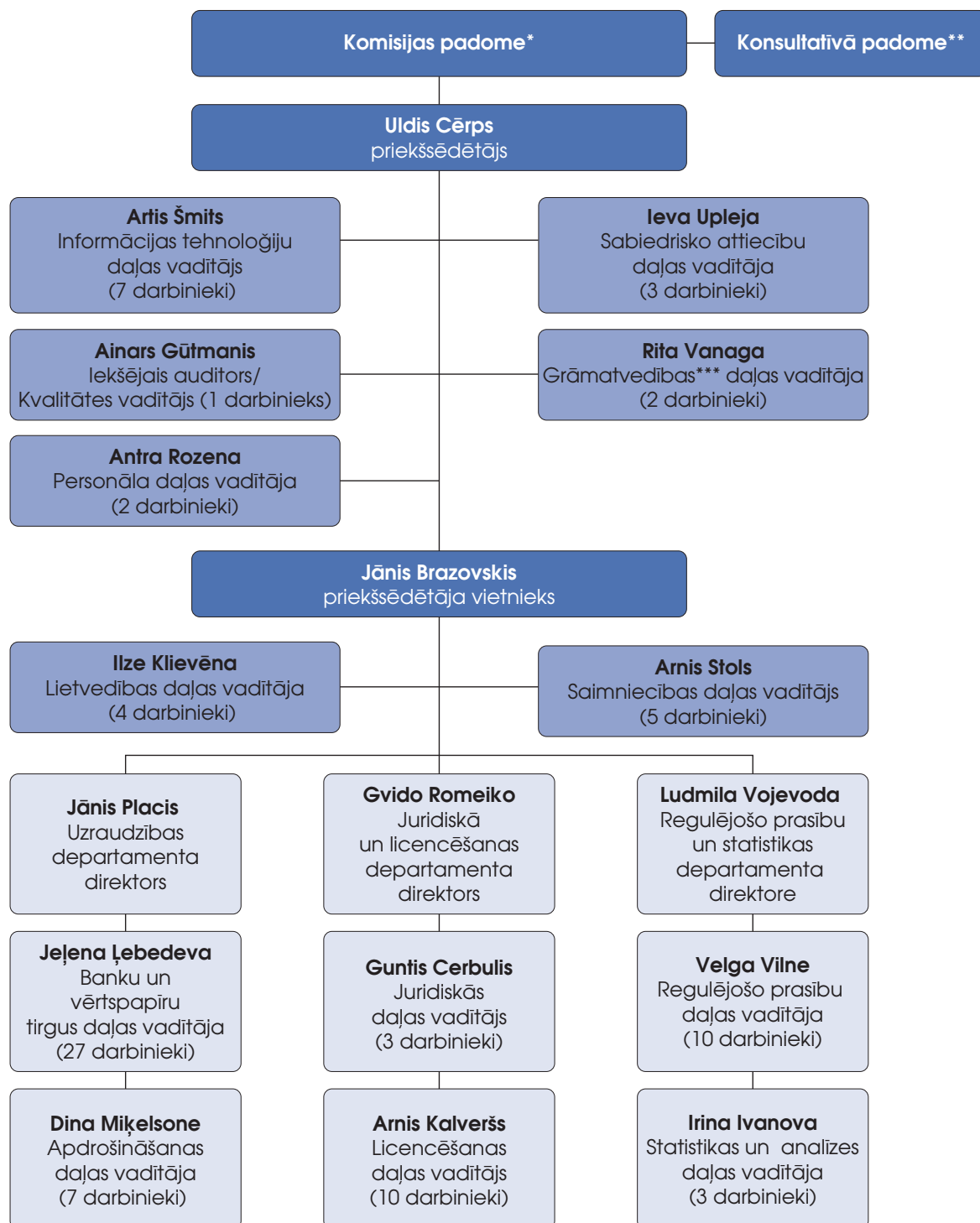
SIA "Ernst & Young Baltic"  
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne  
Personas kods: 250873-12964  
Valdes priekšsēdētāja  
LR zvērināta revidente  
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā,  
2005. gada 8. aprīlī



## FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS KOMISIJAS STRUKTŪRA



\* Padome sastāv no pieciem padomes locekļiem: Komisijas priekšsēdētāja, viņa vietnieka un trim padomes locekļiem, kas vienlaikus ir arī Komisijas departamentu direktori.

\*\* Konsultatīvo padomi uz paritātes principa pamata veido Komisijas pārstāvji un finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku sabiedrisko organizāciju (profesionālo biedrību) vadītāji.

\*\*\* No 2005. gada 3. janvāra - Finanšu daļa.



Kontakti:  
Finanšu un kapitāla tirgus komisija  
Kungu ielā 1, Rīgā, LV-1050  
Tālr. 777 4800  
Fakss 722 5755  
[www.fktk.lv](http://www.fktk.lv)  
Visu finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku saraksts publicēts  
Komisijas mājas lapā internetā.